JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS-, EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1860. Zaturdag, 25 Februarij. N°. 16.

Hoofd-Bureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasaruan* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & BUZETTE; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Soerakarta* bij VELTMAN & Co.; te *Madioen* bij G. A. HOGENRAAD; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; voor de *Buitenbezittingen* bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia*.......... *f* 12,50.
» » » » » *Java*.......... » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen*.......... » 17,50.
» » » » » *Nederland*.......... » 22,50.
De betaling geschiedt vooruit.—Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling 25 » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

G. C. SCHARFF
met
J. HICKS.

PEKALONGAN, 11den *Februarij* 1860. (554)

Getrouwd:

J. NIEUWVEEN
en
Jonkvrouwe J. W. J. VAN REEDE VAN OUDTSHOORN.

SAMARANG, 17 *Februarij* 1860.
Eenige Kennisgeving. (560)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *G. E. Beijerinck, Meijer.*

BANJOEMAAS, 25 *Januarij* 1860. (596)

Bevallen van eene DOCHTER, mevrouw *Diemont, Rieme.*

PONTIANAK 8 *Februarij* 1860. (561)

Bevallen van eenen ZOON, *E. C. S. Tiedeman*, geboren *de Gelder.*

BATAVIA, 18 Februarij 1860. (565)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *E. Loheijde* geb. Van Hulst.

SINGAPARNA (Sumedang) den 19den Februarij 1860. (624)

Bevallen van een' ZOON, *C. J. F. Winsser, Dettingmeijer.* (562)

Overleden den 4 October 1859, op zijne reis naar Nederland, de Heer ***John Young***, hartelijk geliefde Echtgenoot van

M. E. YOUNG,
geb. *Kreijts.*

AMSTERDAM, 7 Januarij 1860.
Algemeene kennisgeving. (600)

Op den 4den Nov. 1859. overleed in den ouderdom van 39 jaren aan boord van de ***Bellatrix***, kapitein ***Lindberg***, de Heer *Adriaan de Lanoij* benoemd administrateur der Tinmijnen te Marawang, (*Banka*). (593)

Mijn dierbaar oudste kind, mijn veel belovende *Johannes Philippus*, werd mij heden na eene korte doch hevige ziekte, in den onderdom van zes jaren door den dood ontrukt. Binnen het jaar volgde hij zijnen door mij zoo diep betreurden Vader naar de eeuwigheid.

Haarlem, 24 *Dec.* 1859. Wed. H. MEIJER,
geb. *de Lanoij,*
(594)

Overleden te Keboemen, residentie Bagelen, op den ..den Januarij 1860, onze dierbare moeder en behuwdmoeder *Carolina von Ostheim*, weduwe *J. Edwards*, in den ouderdom van 63 jaren.

Alex. La EDWARDS
J. C. EDWARDS,
Sulheim

PONTIANAK, den 15den Februarij 1860. (555)

Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 48 jaren, Mejufvrouw *Ellen Robertson*, door hare vrienden diep betreurd.

BATAVIA, 17 Februarij 1860.
Eenige kennisgave. (548)

Mijne geliefde dochter *Juliana Judith Agnes*, werd mij heden, na eene hevige ziekte van acht dagen, door den dood ontrukt.

A. C. VAN MAARSEVEEN.

BATAVIA, 18 Februarij 1860. (577)

De vroeger geannonceerde Verkoop van het N. I. Brikschip

HENRIETTE,

zal plaats vinden te *Soerabaija* op den 27 Februarij e.k.

(552) SCHIMMELPENNINCK & Co.

BATAVIA, 22 *Februarij* 1860.

VENDUTIE

Maandag, 27 Februarij 1860,
à 2% Kondisalaris.
Op het plein der Javasche Bank door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
van
80 VETTE SUMANAPSCHE OSSEN.
(583)

VENDUTIE

op Maandag den 27sten Februarij 1860
voor het woonhuis van den heer
H. J. LION,
op Tana-Abang door
CASSALETTE & Co.,
van Wagens, Paarden, Meubels, Bloemen, etc.,
breeder omschreven in het Handelsblad.
Op Zondag den 16sten te bezigtigen. (572)

OP DE VENDUTIE

van Dingsdag den 28 Februarij,
voor het Commissiehuis van
CASSALETTE & Co.,
zullen nog worden verkocht:
circa 200,000 DAKPANNEN,
eerste soort,
waarvan de Monsters bij hen te bezigtigen zijn.
(620)

OP DE VENDUTIE

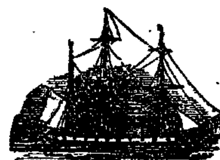
van Dingsdag den 28 Februarij 1860,
voor het commissiehuis van
CASSALETTE & CO.,
zullen nog worden verkocht:
2 fraaije en solied bewerkte Hollandsche
BOERENWAGENS.
(575)

Op de vendutie

van Dingsdag, den 28 Februarij 1860,
voor het Commissiehuis van
CASSALETTE & CO.
zullen worden verkocht:
Cotes des Ormes. Bordeaux. { **4 OXH. PUIKE ROODE WIJN.**
(619)

VENDUTIE

op Dingsdag, den 28 Februarij 1860,
voor het Commissiehuis van
CASSALETTE & CO.,
van
DIVERSE LIJNWADEN,
gekleurd Wagenlaken, fijn grijs Laken en Tricot,
Alcatieven, Koetsiershoeden,
Fraai Fransch SPEELGOED, Stellen CAMPHERHOUTEN KOFFERS, BILLARD-LAMPEN,
Spiegels en Schilderijen,
Diverse soorten DRANKEN, Witte WIJNEN, COGNAC, SIROOP VAN PUNCH, GERAFFINEERDE SUIKER,
in mandjes van ½ en ¼ picol, Amerikaansch MEEL, etc. etc.
en ten 11 ure precies:
het gekoperde en kopervaste Nederlandsche Barkschip

JAVA,

groot 329 gemeten lasten, gevoerd door Kapitein S. STIKKEL VAN DAM, zoolas hetzelve hier ter reede is liggende, met deszelfs geheelen **Inventaris**, als: ankers, kettingen, zeilen, staand en loopend tuig, ijzeren waterketels en leggers, sloepen, een chronometer, eene compleete apotheek, kaarten, etc. en alles wat tot een compleeten Inventaris behoort. (573)

OP DE VENDUTIE

van Dingsdag den 28 Februarij 1860,
voor het commissiehuis van
CASSALETTE & CO.,
zullen nog worden verkocht:
100 riem
PROPATRIA PAPIER
en eenige Schrijfbehoeften.
(576)

Op de Vendutie

van Dingsdag den 28 Februarij 1860,
voor het commissiehuis van
CASSALETTE & CO.,
zullen nog worden verkocht:
50 st. fijne Chinesche
ANANAS ZIJDE
à 24 Ellen.
120 St. Japansche Cotonetten.
(574)

Op de Vendutie

van Dingsdag den 28 Februarij,
voor het Commissiehuis van
CASSALETTE & Co.,
zal nog worden verkocht:
Een factuur fijne Zwitsersche
GOUDEN EN ZILVEREN
HOROLOGIEN,
alle loopende en gereguleerd.
(618)

VENDUTIE

op Woensdag, den 29 Februarij 1860,
voor het Commissiehuis van
Gebrs. Roselje & Co.,
Van:
PUIKE BOTER,
CHAMPAGNE.
diverse Provisiën, Glaswerk, Laken, Spreijen, fijn wit Katoen, Scharen, Messen,
DIVERSE LIJNWADEN,
GOEDLOOPENDE GOUDEN EN ZILVEREN
HOROLOGIEN, KRAMERIJEN. ETC. ETC.,
en ten Elf ure:
het Suiker Etablissement
PARAKANTROES,
met het daarbij behoorende Gouvernements kontrakt van huur en verhuur van ruim Duizend Bouws Woeste gronden, met de zich daarop bevindende gebouwen, machinerien, Inventaris en den aankleve van dien, staande en gelegen in de Assistent-Residentie Krawang.

Zijnde de voorwaarden van verkoop ter lezing gedeponeerd op het genoemd Etablissement, en ten kantore van:
de Heeren L. SAPORTAS en Co. te *Cheribon.*
» » B. KOPERSMIT en Co. te *Samarang*
» » SCHIMMELPENNINCK en Co. te *Soerabaija.*
en bij de Likwidateurs der firma's de Weerdt, RUYL en Co. te *Batavia* en RUYL, CRAMER en Co. te *Soerabaija.*

W. RUEB.
D. BAUDUIN.
W. J. VAN DEN BROEK.

Het VENDU-KANTOOR te *Batavia*, en
(595) GEBRS. ROSELJE EN Co.

VENDUTIE

op Woensdag den 29sten Februarij 1860,
ten huize van den Heer **John Peet**, *op* Tanabang bij Kebon-Siri, *door*
JOHN PRYCE & Co.,
van een goed onderhouden inboedel, waaronder:
HANG- EN TAFELLAMPEN,
uit de Fabriek *van Messenger*, zoomede van bijzonder deugdzame en goedgedresseerde paarden,
als:
2 span overwalsche **Wagenpaarden,**
1 » Sandelhout **Wagenpaarden,**
boven de 4 vt.
1 Sandelhout **Rijpaard** 4 vt. 2 dm.
1 fraai Sidney **Rijpaard** 4 vt. 6 dm.
verder van
EEN MYLORD,
een gras Snij-machine,
een Molen voor paardenvoeder,
een Gras-kar,
een water kar,
Keukengereedschap, enz., enz.
(582)

Hout-Vendutie

op Donderdag den 1sten Maart 1860,
op het **Heemradenplein,**
door
(616) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op Donderdag den 1sten Maart 1860,
voor het Commissiehuis van
ABEELEN, DENNISON & Co.,
van
Lijnwaden, Puike Boter,
PALE-ALE EN PORTER,
eene belangrijke partij
SINGAPORE PLANKEN,
voor rekening van belanghebbende:
110 kranjangs Java Suiker,
50 balen do. Koffij,
gelost uit het Nederl. Schip **Staatsraad Baud.**
F 1/25. 25 balen Americaansch Drill. à 20 ps.
5 do. do. do.
1 factuur do. Klokken.
10 kisten do. Crackers.
500 blikken Engelsche Zalm.
20 balen Goenie Zakken.
40 vaten Amerikaansch Meel,
aangebragt met diverse schepen, zijnde alles meer en minder door zeewater beschadigd.
60 pic. gesloopt Bladkoper,
afkomstig van het Deensche schip **Avik**, Kapt. *Ahlborg.*
Voorts de volgende ZILVERWERKEN:
1 Soepterrine, 1 stel Kerrij Schotels en Borden. Ontbijt en Thee-servies, diverse Schotels, Eijerzetje, enz.
(605)

VENDUTIE

Vrijdag, 2 Maart 1860.
à 6 en 4% Vendusalaris,
voor het Commissiehuis van
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.
van
Diverse Meubelen,
Lijnwaden, Shirtings, Adr. Roode garens, witte Katoenen garens,
ZWEEDSCH IJZER,
Schilderijen, IJzerwerken, Gingams Chitzen, etc.
(606)

VERKOOP VAN SCHILDERIJEN.

Op Maandag den 5den Maart 1860,
zullen de ondergeteekenden
OP VENDUTIE
verkoopen, **zonder reserve:**
EEN FACTUUR
FRAAIJE FRANSCHE
GRAVURES,
in vergulde lijsten,
waaronder vele van groote dimensie.
Inmiddels te bezigtigen.
(617) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

Maandag 5 Maart 1860.
Wegens vertrek voor het woonhuis van den WelEdG. Heer **VEMER,**
nabij de Sluisbrug,
DOOR
VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,
van
EEN PALANQUIN,
Een span paarden,
Hang- en Tafellampen, Spiegels,
MAHONIJ en ANDERE HOUTEN
MEUBELEN,
Consoles en Tafels met marmeren bladen, Kasten, Martevanen, nieuwe matten,
voorts:
nog eenige BOEKEN, waaronder een reglement voor de ***administratie*** bij de landmagt.
(584)

OP DE VENDUTIE

van Maandag 5 Maart
zullen almede worden verkocht:
TWEE WAGENS,
2 Spannen goed gedresseerde wagen paarden,
waaronder:
1 span zwarte goed loopende Battapaarden.
(585) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Vendutie te Tjiandjoer,

5 Maart, *wegens vertrek* van den Heer BOSCH, van deszelfs
INBOEDEL,
Rijtuigen,
Goede Wagen- en Rijpaarden
van 4 voet 3 dm. en 5 dm.,
KOEIJEN,
waaronder van EUROPEESCH RAS,
JAGTGEWEREN, enz. enz.
(597)

Ten gevolge der liquidatie van den boedel van wijlen den heer **F. Dümmler**, zal op een nader te bepalen dag in de volgende maand, en onder nadere goedkeuring van het Gouvernement, publiek worden verkocht te Batavia:

De suikerfabriek **Tjilangkap**, gelegen in de residentie **Krawang**, met daarbij behoorende inventaris, te veld staande aanplant, Arakfabriek en de kontrakten met het Gouvernement voor de huur van 670 bouws omliggende gronden, loopende nog over een tijdvak van 21 jaren.

Nadere inlichtingen zijn inmiddels te bekomen bij den administrateur op de fabriek en bij

DÜMMLER & Co.

BATAVIA, 22 *Februarij* 1860. (586)

VIN DE CHAMPAGNE,

de la marque ***MOËT & CHANDON,***
chez
(565) L. PLATON & Co.

DIKKE TERPENTIJN

en
PATENT-OLIE,
bij
(602) KESSLER & Co.

Theâtre Français de Batavia.

Avec la permission de M. le Resident.

LUNDI 27 Février,

6e reprise du 4e mois de l'abont.

ZAMPA

OU LA FIANCEE

DE MARBRE,

Opéra comique en 3 actes Musique DE HÉROLD.

Le Directeur Gérant,
(602) VAN KINSBERGEN.

SPAARBANK.

Zitdagen 3 en 17 Maart.

(625)

Eene tweede bezending

NIEUWE

HARING,

(266) VAN WALCHREN & Co.

Bij

A. BÉDIER,

zijn verkrijgbaar de volgende

PROVISIËN:

Pâtés de foie gras truffés, in kwart en blikken.

Sardines, in halve blikken.

Petites Pois au Beurre, à l'anglaise et au naturel.

Truffes Pures, kwart en halve blikken.	Vruchten op water, op Brandewijn en op Azijn.
Champignons, in halve blikken.	Gedroogde Vruchten in flesschen.
Julienne.	Prunes d'Ente.
Hollandsche Asperges.	Fransche en Engelsche Mosterd.
Ossenhaas, in heele en halve blikken.	Hollandsche, Engelsche en Fransche Zuren.
Verschillende Hollands. Vischsoorten en Groenten in blik.	Onvermengde Amsterd. Bloem van Tarwe, in blikken van 30 ℔.
Cervelas Truffé.	Engelsche en Fransche Geleien.
Boudin Blanc.	Americaansche Beschuit.
Macaroni, Vermicelli, Malagarozijnen, Banket, } in kistjes.	Diverse Hollands. Koek, in blikken, Zoetemelksche Kaas, enz., enz.

DRANKEN.

Goede Vatwijn, St. Julien, Médoc, in kisten van 4 dozijn.	Porter en Pale-ale in ½ flesschen.
Chateau Lifitte.	Geassorteerde Fransche Siropen.
Hermitage Rouge.	Hollandsche en Fransche Likeuren.
Villeneuve Chateau Cantenac.	Diverse soorten Rhijnwijn, als:
Madera, 1e en 2e kwalit.	Carte Blanche, Von Dem, Scharlachberger, Moselblümchen, Nackenheimer, Rudenheimer, Niersteiner, enz. } in heele en halve kisten.
Portwijn.	
Diverse soorten Champagne, Veuve Cliquot, enz.	
Genever John Alberty, Junior e. a.	
Vaatjes- en Valkenbier.	

(569)

GELDEN,

tegen voldoende zekerheid,

te bekomen bij
BRIJNST & VINJU.

Ontvangen:

Nog groote versche

HAMMEN.

100 VAATJES BOTER,

merk VH.
(568) A. BÉDIER.

Bij **van Walchren & Co.**

GOEDE

TAFELWIJN,

waaronder:

MEDOC ST. JULIEN,

in kisten van ***vier*** dozijn, van ***FINKE & Co.***, Bordeaux,

VINCENT MARGAUX,

in kisten van ***twee*** en ***vier*** dozijn, ***VAN d'AL & Co.***, Bordeaux.

PUIKE HOLL. SIROPEN,

in kistjes, inhoudende 1½ flesschen,

Assortiment, (Limonade, Orgeade, Frambozen-Azijn, Frambozen-Siroop, Albessen-siroop, en Moerbezien-Siroop.) (590)

TOKO RIJSWIJK.

In Commissie ontvangen:

EEN KEURIG FACTUUR

Gouden en Zilveren HORLOGIEN,

VESTKETTINGEN & SLEUTELS,

PENDULES, WEKKERS,

verguld zilveren, Cancave en Convexe geslepen

Brillen en Lorgnons.

Tot zeer billijke prijzen.

(566) J. C. SAIJERS.

Pas ontvangen:

Eenige kistjes komplete engelsche

SCHROEFTREKKERS,

voor ***Suikerfabrieken*** en anderen.

(578) A. BÉDIER.

Te bekomen bij **Jacometti & Co.,**

VISSCHER-LIJNEN,

circa 400 voet lang à ***f* 5**,—.

MAKKREEL-LIJNEN,

circa 400 voet lang à ***f* 5**,—.

ZWAAR PAKTOUW,

à ***f* 14**,— per bos.

Sterke wit gevlochte Paardenleidsels,

voor 1, 2 en 4 paarden, rond en plat à *f* 5,—, *f* 8,— en *f* 15,—.

GORDIJNKOORD,

per bos van circa 500 voet ***f* 6**,—.

SODA,

à ***f* 20,50** per picol. (612)

Henry Jacques Speet

heeft de

GENERALE PROCURATIE

van

J. SPEET.

BATAVIA, 20 Februarij 1860. (549)

GALVANIZED IRON.

In CORRUGATED SHEETS 6 ft. × 2 ft. 2 in.
" GUTTERS . . . . . 6 " × " 6 "
" RIDGING . . . . . 6 " × " 9 "
" PIPING . . . . . 6 " × " 3 "

with **Nails, Rivets** and **Washers** for **Roofing**, and two models of a **Roof of double Corrugated Iron.**

To be seen at the Office of

(587) WILSON & Co.

Agents for the Winasor Iron Works.

Aan het

INSTITUUT OP MOLENVLIET,

vraagt men eenen **Secondant** tegen de volgende voorwaarden, vrije **kost** en **inwoning**; *f* 100.— 's maands; eene jaarlijksche tractements-verhooging van *f* 50.— 'smaands, tot het tractement *f* 250 'smaands bedraagt en daarna voordeeliger voorwaarden.

Bij voldoenden ijver en bekwaamheid kan de eerste termijn van verhooging verkort worden.

(551) L. BRAS.

Eene DAME van middelbaren leeftijd, geëxamineerd in *Nederland* in vier talen, en zich sinds 16 jaren aan ***opvoeding*** en ***onderwijs*** gewijd hebbende, wenscht bij voorkeur, **eene gevestigde Inrigting tot opleiding van meisjes** over te nemen, of wel zich daarin te associeren, dan wel eene plaatsing als Gouvernante.

Adres Lt. X, *Bureau Handelsblad.* (599)

WORDT GEVRAAGD:

EEN KLERK (Hollander van geboorte) eenigsints met de werkzaamheden aan de ***Boom*** bekend.

Adres onder eigenhandig geschreven franco brieven Letter ***L***, bij den Boekhandelaar H. M. VAN DORP alhier. (598)

f 17000 à 20000

wordt onder verband van **Schip & Vrachtloon, als**

BODEMERY GEVRAAGD,

op het Zweedsch Barkschip „**Avik**" groot **440** gemeten tonnen, gezagvoerder **K. Ahlborg,** zijnde de naaste bestemming van bedoeld schip Singapore.

Inschrijvingsbiljetten kunnen worden ingeleverd ten burele van den Notaris *W. H. Herklots* tot op Vrijdag den 2den Maart eerstkomende des middags 12 ure. (623)

WORDT GEVRAAGD:

Eene Conditie bij eene familie voor een Hollandsch **Kindermeisje.**

Informatiën bij

(604) G. WARNAR.

EENE GOUVERNANTE

van de ***P. G.***, geëxamineerd in de **Hollandsche** en **Fransche taal, Aardrijkskunde, Geschiedenis** en hetgeen verder tot eene beschaafde opvoeding behoort, wenscht zich gaarne geplaatst te zien.

Inclinerenden gelieven zich onder Letter ***T.*** met gefrankeerde brieven te adresseren, bij

(557) de GROOT, KOLFF & Co.
Samarang.

TE HUUR. Met 1 April aanstaande **het Land**

SAWANGAN,

te bevragen bij

(559) REIJNST EN VINJU.

TE KOOP. *Wegens Vertrek:*

HET RIJPAARD

van

(613) DEELEMAN.

Dadelijk **TE HUUR**

het huis van de ondergeteekende, staande in de ***Beerendrechtslaan*** laatst bewoond door Heer *J. C. Schmidt.*

WED. BAUMGARDT.

BATAVIA, 25 *Februarij* 1860. (603)

TE HUUR

Een huis,

in ***Gang Boentoe***, met primo Maart te aanvaarden.

(581) G. A. ZAKARA.

SPAARBANK
te Batavia.
OPGERIGT DOOR DE
MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN
IN
Oost-Indië.

Kommissarissen voor de Spaarbank maken bekend, dat, volgens het nader publiek te maken verslag van den staat der Bank, bij de onder ult°. December jl. afgeslotene Rekening over het derde Boekjaar aan de Inleggers vóór 1 October 1859 boven de gewaarborgde Rente van 4 pCt. zal worden te goed gedaan een Dividend van $2^1/_2$ pCt., dus te zamen $6^1/_2$ pCt. 's jaars of $1^5/_8$ pCt. per kwartaal. Deze renten zijn op de rekening der inleggers ingeschreven en kunnen naar verkiezing ontvangen of als nieuwe inlage bij de Bank gelaten worden.

Met herinnering aan Art. 16 en 23 van het Reglement, worden belanghebbenden uitgenoodigd, om hunne inlegboekjes ter bijschrijving aan den Penningmeester, den Heer **J. van Lennep,** aan te bieden, hetwelk dagelijks, te rekenen van den 25sten dezer, ten zijnen kantore geschieden kan.

Commissarissen voornoemd:
J. VOUTE,
Voorzitter.
D. JANNETTE WALEN,
(556) *Secretaris.*

NEDERL. IND. MAATSCHAPPIJ
VAN
NIJVERHEID.

De direktie van voormelde Maatschappij maakt bij deze aan alle in landbouw en nijverheid belangstellenden bekend, dat door eenige voorname Europesche fabrikanten van Machinerien enz., een dépôt zal worden opgerigt alhier, van alle passende soorten van werktuigen en gereedschappen, ten einde die bij behoefte dadelijk verkrijgbaar te stellen.

De groote risico in aanmerking nemende, waaraan bestellingen uit Europa zijn blootgesteld, door vertraagde aankomst of verongelukken der schepen, en de daaruit voortvloeijende verliezen, doen het der gemelde direktie van groot belang achten voor de Nedl. Ind. nijverheid, aan een dergelijk dépôt de meest mogelijke volledigheid te doen geven, en gaarne aan het haar deswege gerigte verzoek voldoende, neemt zij de vrijheid alle belanghebbenden in Nedl. Indië beleefdelijk uittenoodigen, om aan haar eene opgave te willen zenden van de soort en het aantal der voorwerpen, welke zij vermeenen dat uitgezonden moeten worden, om een goed geheel te vormen en het Dépôt volkomen aan het doel te doen beantwoorden.

De Direktie der Nedl. Ind.
Maatschappij vanNijverheid.
de President G. H. UHLENBECK,
de Secretaris G. F. DE BRUIJN KOPS.
BATAVIA, den 16 Februarij 1860. (567)

HOLLOWAY'S PILLEN EN ZALF.
Genezing van klierziekte en spruw.

De kapitein **J. Winter** te Samarang, acht zich gelukkig verklaring te mogen afleggen van de gunstige uitwerking der hollowaypillen, ondervonden bij zijnen zoon, oud twee en een half jaar, die sedert ruim een en een half jaar aan aanhoudende klierziekte en spruw geleden heeft, waarvoor hij vergeefs onder behandeling van verschillende geneesheeren was geweest, en welke ziekten na eene aanwending der bedoelde pillen gedurende zes weken, geheel zijn geweken, zoodat het knaapje thans eene uitmuntende gezondheid geniet.

Het is mij dus aangenaam, publiciteit te mogen geven aan deze gelukkige werking der wereldberoemde medicijn van Professor Holloway, en ben ik bereid de waarheid van het bovenstaande overal en bij een ieder te bevestigen.

Samarang, 19 Januarij 1860.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:
Doosjes Pillen à f 1. — f 3. — f 5. —
Potjes zalf à f 1. — f 3. — f 5. —
Te Batavia bij S. W. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas » Mrs. Cheriman.
» Soeracarta » W. Vink ...
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Salatiga » F. Kruithof.
» Tagal » Wed. Dorrepaal.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok,
» Samarang » H. L. de Lyon, de Groot, Kolff & Co. en bij
de hoofdagenten Soesman & Co. (601)

Boekhandel van H. M. VAN DORP te Batavia.

Disponibel om per Mail te ontvangen:
JOURNAL DES DEMOISELLES 1e. ed. 1860.
REVUE DES DEUX MONDES.
ILLUSTRATION.
NEDERLANDSCH-INDIE.
nog per Mail ontvangen:
Het ZONDAGSBLAD no. 1 van 1860.
De PAUS en het CONGRES.
LE PAPE et le CONGRES. (570)

1860.
Dr. VAN HOEVELL'S TIJDSCHRIFT Ned. Indie ad f 30.—
De INDIER, ad f 36.—
De eerste nummers dezer periodieken zijn per Mail aan Heeren Inteekenaren verzonden. Diegene welke hun abonnement NIET wenschen te vervolgen, worden beleef verzocht de ontvangen nummers aan de ondergeteekenden te doen teruggaan.
Men abonneert zich bij
(580) G. KOLFF & Co.

BOEKHANDEL G. KOLFF & Co.,
te Batavia.
Per Mail op heden Ontvangen:

I. Almanak Asmodee 1860.
II. J. D. Fransen van der Putte. Regeling en uitbesteding Suiker-contracten.
III. Open-brief van een Suiker-contractant aan een Suiker-Makelaar.
IV. De Paus en het Congres.
V. Gottschell. Napoleon III.
VI. Haagsche Residentie en Stads-Almanak 1860.
VII. Proef-Exemplaar van:
GERLACH. FASTES MILITAIRES des Indes ORIENTALES NEêRLANDAISES opgedragen aan Z. M. den Koning met keurige Platen, Plannen en Portretten; prachtig gebonden in rood lederen band, verguld op snede (De Inteekening op dit MONUMENT VOOR DE NEDERLANDSCH INDISCHE KRIJGSMAGT staat voordurend open ad. . . . . . . f 16.—

Nieuwe Tijdschriften voor 1860.
(579

DIAMANT-PENNEN,
in ruime keurige sortering.
MAILLAT's STALEN PENNEN,
van superieure bewerking ...
Ontvangen en bij ... ... of partijen te bekomen te Batavia bij
(609) G. KOLFF & Co.

Voor 1860.
Dadelijk disponibel, om ***per Mail*** te verv olgen:

AGLAJA. Dames Handwerken	f 12.—
Nederlandsche Spectator, nieuwe serie	» 24.—
Humoristisch Album	» 18.—
De Dageraad	» 30.—
l'Illustration	» 40.—

Te Batavia bij
(610) G. KOLFF & CO.

BUREAU HANDEL.
G. Kolff en Co. te Batavia.
DIAMANT PENNEN.
met Parijsch zilveren montuur, en houders van Ivoor en Ebbenhouten in diverse genres. (611)

STOOMGELEGENHEID
NAAR
Samarang, Sourabaija, Makassar, Timor Koepang, Deli,
en de ***Molukkos,***
24 uren na aankomst der verwacht wordende LANDMAIL.
NAAR
Muntok, Riouw en Singapore,
op den 9 Maart.
NAAR
Pontianak en Singkawang,
op omstreeks den 8 Maart.
W. CORES DE VRIES.
25 Februarij 1860. (619)

Het Stoomschip BANDA

kapitein NEIJE,
vertrekt den 29sten dezer
naar Samarang en Soerabaija.
Informatiën bij
(608) W. CORES DE VRIES.

GELEGENHEDEN
NAAR NEDERLAND
met Schepen der Heeren
A. VAN HOBOKEN & ZONEN.
Aanwezig in Indië:

Rotterdam, kapt. POORT, kan spoedig h... zijn.
Cortgene, kapt. DUNLOP, onderweg n... *Batavia.*
Twee Anthonijs, kapt. VAN RIJN VAN ALKEMADE.
Triton, kapt. ADRIAANS.
Zephir, » DE VRIES.
Medea, » LOURENS.
Jason, kapitein VAN BUREN.
Vertrek onbepaald door de heerschende moesson.

Adres bij
REIJNST & VINJU, *Batavia.*
(553) ANEMAET & Co., *Soerabaija.*

PASSAGE NAAR NEDERLAND

wordt aangeboden met het Nederlandsch Schip
S. VAN HEEL,
kapt. **D. H. DIETZ,**
zijnde voor den overvoer van **passagiers** bijzonder doelmatig ingerigt.
Het vertrek, direkt van hier, zal plaats hebben gen einde **Maart** of begin van **April.**
Nadere informatiën bij
de Agenten
(547) J. CEZARD & Co.

Passage naar Nederland.
Het Extra snelzeilend Ned. Barkschip

CHERIBON,
Kapitein **W. J. COERS,**
zal omstreeks medio Maart van hier vertrekken naar
NEDERLAND.
De zeer doelmatige en nette inrigting van de **Bodem,** voorzien van eene ***Badkamer*** en ... mogelijke gemakken, maakt deze gelegenheid v... ***Passagiers*** tot eene allesints aanbevelingswaardi...
Eene teekening van de Kajuitsinrigting bevindt z... ten kantore van de ondergeteekenden bij wien tev... verdere inlichtingen te bekomen zijn.
De Agenten
(622) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Passage naar Amsterdam.
Wordt aangeboden met het
Ned. Schip

NEDERLAND,
gevoerd door **J. HOEKSTRA.**
Deze Bodem voert een' geëxamineerden Doctor ... beveelt zich wegens deszelfs elegante en confortab... inrigting bijzonder aan.
Eene melkgevende KOE bevind zich aan boord.
Het vertrek zal omstreeks begin van April pla... hebben.
Adres bij den Gezagvoerder en
de Agenten
(614) HAAGER & SCHUURMAN.

Vracht en Passage
wordt aangeboden naar
PADANG, per Ned. Schip

ELIZE HENRIETTE,
kapt. **P. DETERDING,**
alsmede passage via PADANG naar NEDERLAND.
Er bevindt zich een geexamineerden Scheepsdoctor aan boord.
Adres bij
de Agenten
(621) PAINE, STRICKER & Co.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 25 Februarij 1860, No. 16.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Wij, niet langer in het belang van rust, vrede en orde in het Gouvernement van Celebes en onderhoorigheden noodig achtende, te schorsen het bepaalde bij § 2 der publicatie van 9 September 1846 (staatsblad no. 27) en diensvolgens voor de hoofdplaats van Makassar verder in werking te houden het reglement op den invoer, den verkoop en het bezit van vuurwapenen en buskruid, gearresteerd bij het besluit van 8 Augustus 1828, no. 26 (staatsblad no. 58), zoodals zulks was bevolen bij ordonnancie van 23 December 1858, staatsblad no. 138);

Gelet op de artikelen 20, 29 31 en 33 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Buiten werking te stellen de ordonnancie van 23 December 1858 (staatsblad no. 138);

Bepalende deze algemeene verordeningen werken met den dag dat dezelve te Makassar wordt ontvangen en daarvan door het plaatselijk bestuur aan de gemeente wordt kennis gegeven.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst, en voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

En beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien, ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Batavia, den 21sten Februarij 1860.

CHS. F. PAPUD.

De Algemeene Secretaris.

A. LOUDON.

(Staatsblad No. 17)

Civiel Departement.

Gesteld:

Ter beschikking van den directeur der kultures, de ambtenaar der tweede klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie Th. E. Hoefnage.

Schutterijen, enz.

Benoemd:

Voor het jaar 1860:

Tot leden van de krijgsraden der schutterijen,

te Batavia

de kapitein F. G. van Bloemen Waanders,
de eerste luitenant D. Janette Walen,
de tweede luitenant J. P. van Hemert,
de opperwachtmeester W. L. van Slooten,
de sergeant J. B. M. Boshouwer,
de korporaal F. C. A. Jeekel,
de schutter mr. G. J. B. Hennij.

te Samarang:

de kapitein C. S. van Hoeksem,
de eerste luitenant J. G. 't Hooft,
de tweede luitenant C. van Lennep,
de sergeant-majoor J. G. J. Gerb,
de sergeant L. M. Joosten,
de korporaal J. F. Agerbeek,
de schutter C. W. Bogaardt.

te Soerabaija:

de kapitein J. B. van Eck,
de eerste luitenant J. A. Kooiman,
de luitenant A. T. A. Loth,
de sergeant-majoor E. In 't Veld,
de sergeant . . . Oosthoek,
de korporaal H. J. E. Everard,
de schutter U. Huber Noodt.

te Pasoeroean:

de eerste luitenant C. H. Weijermans,
de tweede luitenant G. H. Arnadeen Hein,
de sergeant-majoor J. M. Calbo,
de sergeant A. Hooper,
de korporaal J. N. Pfaff,
de schutter . . . Bourmeester.

te Soerakarta:

de eerste luitenant M. J. Hanssens,
de tweede luitenant C. H. Rijgens,
de sergeant-majoor J. F. Pasché,
de sergeant W. Veldman,
de korporaal J. F. Helwich,
de schutter H. K. H. Wilkens.

te Djokjokarta:

de eerste luitenant S. Berends,
de tweede luitenant F. A. Hennige,
de sergeant onderofficier titulair C. Speck,
de sergeant A. L. Lamelag,
de korporaal J. P. Apfel,
de schutter G. Driessen.

Tot president en leden in de raden van administratie op de drie hoofdplaatsen,

te Batavia:

de luitenant-kolonel kommandant G. Suermondt, tot president, de kapitein S. M. Canter Visscher en de ridmeester W. W. van Marchel Bik, tot leden.

te Samarang:

de majoor kommandant Chs. des Celles, tot president, de kapiteins G. L. Dorrepaal en F. A. Pringiers, tot leden.

te Soerabaija:

de majoor kommandant R. H. A. Heidsieck, tot president, de kapiteins B. J. van Eck en Mr. L. G. Bouricius, tot leden.

Militair Departement.

Ingetrokken:

Op zijn verzoek, het aan den kapitein der infanterie P. L. Stenhelen verleend tweejarig verlof naar Nederland.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der infanterie P. L. Stenhelen.

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST.

Geplaatst:

Bij de geneeskundige dienst in de Wester-afdeeling van Borneo, de officier van gezondheid der derde klasse L. F. W. Hunnius, thans ter beschikking te Batavia.

Bij de geneeskundige dienst op Celebes, de officieren van gezondheid der tweede klasse P. J. 't Hooft en L. O. de Visser, thans bij de expeditionaire troepen in dat gewest.

Overgeplaatst:

Bij de geneeskundige dienst op Celebes, de officier van gezondheid der derde klasse C. W. F. Foreman, behoorende bij het garnizoen te Weltevreden, thans gedetacheerd bij de expeditionaire troepen op Celebes.

Bevorderd:

Tot officier van gezondheid der tweede klasse, de officier van gezondheid der derde klasse C. F. W. Hunnius.

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE.

Tot kapiteins:

de eerste luitenant O. von Below, van het 10de bataillon, met bepaling, dat hij als zoodanig tijdelijk bij zijn wapen zal worden gevoerd voor memorie;

bij het 1ste bataillon, de eerste luitenant H. Kruijsboom, van de garnizoens-kompagnie van Riouw en onderhoorigheden;

bij het 2de bataillon, de eerste luitenant A. H. F. C. F. Rödlich, van het garnizoens-bataillon der tweede militaire afdeeling op Java;

bij het 3de bataillon, de eerste luitenant, plaatselijke adjudant van Batavia, G. M. Bonting en de eerste luitenant B. J. van Bosstraeten van het bataillon;

bij het 10de bataillon, de eerste luitenant-adjoint bij den generalen staf P. A. A. Collard;

bij het 13de bataillon, de eerste luitenants G. H. Vos, van het garnizoens-bataillon der Westerafdeeling van Borneo, W. J. L. Schmidt, van het garnizoens-bataillon der derde militaire afdeeling op Java en A. J. Roijen, van het 4de bataillon;

bij het 14de bataillon, de eerste luitenant R. H. Rhode, van het 13de bataillon;

bij het 16de bataillon, de eerste luitenants B. K. Sanders, van het garnizoens-bataillon der Lampongsche districten en W. G. A. L. van Leunekom, van het garnizoens bataillon van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden;

bij het 17de bataillon, de eerste luitenant L. G. Pauwels, van het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden.

bij het garnizoens-bataillon van Celebes en Onderhoorigheden, de eerste luitenant J. J. Severijn, van het garnizoens-bataillon der tweede militaire afdeeling op Java.

Tot eerste luitenants:

bij het 1ste bataillon, de tweede luitenant E. Rebmann, van het garnizoens-bataillon der Westerafdeeling van Borneo;

bij het 3de bataillon, de tweede luitenants F D. Mohr en A. J. H. Lubeck, beiden van het garnizoens bataillon der Wester afdeeling van Borneo;

bij het 16de bataillon, de tweede luitenant E. L. Muller, van het garnizoens-bataillon der Westerafdeeling van Borneo;

bij het 7de bataillon, de tweede luitenant W. A. Albrecht, van het 3de bataillon;

bij het 9de bataillon, de tweede luitenant adjudant J. J. W. E. Verstege, van het bataillon, met bepaling dat hij in zijne betrekking van adjudant zal continueren.

bij het 11de bataillon, de tweede luitenant G. C. E. van Daalen, van het bataillon;

bij het garnizoens-bataillon der tweede militaire afdeeling op Java, de tweede luitenant W. H. van de Pol, van het bataillon;

bij het garnizoens-bataillon der derde militaire afdeeling op Java, de tweede luitenant A. S. J. van Kesteren, van het bataillon;

bij het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden, de tweede luitenants H. M. Wagner, F. W. Meijer en H. L. F. de Jacquier de Lompret, allen van het 14de bataillon, en de tweede luitenant W. H. Rijnders van het garnizoens-bataillon der Lampongsche Districten.

bij het garnizoens bataillon van Palembang, de tweede luitenants H. H. van Valkenburg en G. S. C. Klerk, beiden van het bataillon;

bij het garnizoens bataillon van Banka, de tweede luitenant J. N. Maquiné, van het bataillon,

bij het garnizoens bataillon van Celebes en Onderhoorigheden, de tweede luitenant J. B. van Drien, van het bataillon;

Tot tweede luitenants:

bij het 14de bataillon, de fourier P. E. C. Schmulling;

bij het 17de bataillon, de sergeant H. N. van Dijck;

bij het garnizoens bataillon der tweede militaire afdeeling op Java (Tjilatjap), de sergeant H. M. Vink.

bij het garnizoens-bataillon van Palembang, de fourier A. C. J. Arntzen;

bij het garnizoens bataillon der Lampongsche districten, de sergeanten majoor J. A. F. von Schmid en J. F. A. Noman;

bij het garnizoens-bataillon der Wester-afdeeling van Borneo, de sergeanten majoor J. Knoop en W. C. van Mafion, de sergeanten N. van Marion, C. H. Visscher en H. L. J. F. Smeets, benevens de fourier W. Smit;

bij het garnizoens-bataillon van Celebes en Onderhoorigheden, de sergeant majoor P. J. C. van Ooijen;

bij de garnizoens-kompagnie van Riouw en Onderhoorigheden, de sergeant W. J. Haack van der Goes;

allen van de militaire school te Meester-Cornelis.

ADVERTENTIEN.

Naar aanleiding van het bepaalde bij art. 2, der publicatie van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie, in dato 16 Julij 1851, opgenomen in de Javasche Courant van den 19den daaraanvolgende, brengt de directeur van Financiën ter kennis van het algemeen, dat het bedrag der onder ultimo Januarij 1859 in wandeling zijnde recepissen was *f* 13,666,073, en dat tot waarborg daarvan zijn afgezonderd *f* 327,739 aan zilveren munt en *f* 4,443,792 aan koperen munt, of *f* 8,894,542 minder, dan voor de in omloop zijnde recepissen moest zijn gedeponeerd, hetgeen een gevolg is van de naar Nederland tot vermunting gedane verzendingen van koperen munt, en van bevolene, doch nog niet bewerkstelligde mutatien bij sommige der dépôts.

Transport van zout naar de Buitenbezittingen,

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat door den resident van Soerabaija op Woensdag den 14den Maart aanstaande eene uitbesteding zal worden gehouden voor den overvoer van de ondervolgende hoeveelheden zout, als:

A. *uit de hoofddepôt-pakhuizen te Sumanap:*

620	koijangs	naar	Padang.
1010	»	»	Priaman.
130	»	»	Aijer Bangies.
250	»	»	Benkoelen.
1110	»	»	Bandjermassing.
320	»	»	Sambas.
780	»	»	Pontianak.

B. *uit de hoofddepôt-pakhuizen te Boender:*

820 koijangs naar Palembang.

De betrekkelijke voorwaarden liggen voor belanghebbenden ter inzage op de residentiekantoren te Batavia, Samarang en Soerabaija.

Transport van zout.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat door den resident van Soerabaija op Woensdag den 21sten Maart 1860 eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor het transport gedurende 1860, van het te Lengkallang benoodigde zout uit het hoofd-depôt Grissee.

De betrekkelijke voorwaarden van uitbesteding liggen voor belanghebbenden ter inzage op de residentie-kantoren te Pamakasan en te Soerabaija.

VENDUTIEN.

Op Maandag den 27 Februarij, voor het woonhuis van den heer Lion, op Tana Abang, door Cassalette & Co.

en

Tegen 4 pCt. Vendusalaris, op het plein der Javasche Bank, van ossen, door van Slooten, Morgan & Co.

Op Dingsdag den 28 Februarij, voor het commissiehuis van Cassalette & Co.

Op Woensdag 29 Februarij, voor het woonhuis van den heer J. Peet, door John Pryce & Co.

en

Voor het commisiehuis van Gebr. Roselje & Co.

Op Donderdag den 1 Maart, voor het commissiehuis van van Abeelen, Dennison Co.

en

à 2 pCt. Vendusalaris, op het Heemradenplein, door John Pryce & Co.

Op Vrijdag den 2 Maart, voor het commissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van den 11 dezer worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Weeskamer te Batavia, van wijlen Mejufvrouw de Roos, J. Fiers, J Dekker, D Romswinkel, wed. Wettig, J. A. van Gessel, C. Hollenhagen, J. G. Swart, J. Bouwens, P. Butterkooper, Leander wed. Augustijns, kapitein Buttler, P. D. Elsen, H. Hessink, F. E. Schultz, S. Herinandus, E. F. M. ten Sam, J. J. van Staa, W. van Stam, J. H. Groenhagen, J. C. I. Fertsch, F. J. W. Sesseler en K. F. R. L. Heeger.

Door het Kollegie van Boedelmeesteren te Batavia, van wijlen de chinesche vrouw Tan Hiannio en den chinees Ong Kiathe.

Door de Weeskamer te Samarang, van wijlen den Hoogedelgestr. heer Carel Marinus Hubertus Kroesen, in leven majoor der inf., ridder der militaire Willemsorde 3de klasse.

Aangekomen Vreemdelingen,

van 18 tot en met 22 Februarij 1860.

JAVA-HOTEL. W. J. Lindgreen, v. Nieuwe Diep.—Jongeheer W. F. Berg, v. Idem.—J. Pierer, v. Melbourne.—A. Drew, v. Idem.—K. Schotborgh, v. Nieuwe Diep.—C. W. Schotborgh, v. Idem.—E. Heck, v. Hellevoetsluis.—A. J. H. Kieven, v. Idem.—A. Ledeboer, v. Idem.—C. Vermij, v. Makassar.—P. Bähr, v. de Reede.

HOTEL DER NEDERLANDEN, Overste Crena, v. Nederland.—J. de Koning, v. Idem.

HOTEL WILLEM II. Graaf van Limburg Stirum, v. de Reede.—J. P. A. Lapidott, v. Holland.—E. L. Andrau, v. Idem.—E. Brandenburg.

Vertrekkende Personen.

Mevr. de wed. C. Engels geb. Schalle. — A. G. C. Visscher van Gaasbeek en familie. — W. J. Brouwer Sr. en familie. — J. Nettekoven.

EEN OPMERKING.

Een burgerlijk ambtenaar, aan wiens betrekking vaste emolumenten verbonden zijn, contribueert van die emolumenten 11% aan het weduwen- en weezenfonds.

Bij de berekening van zijn pensioen worden ook de emolumenten getrokken, en hij geniet pensioen over zijn inkomen plus de vaste emolumenten.

Een ambtenaar, die tijdelijke emolumenten geniet of wien voor buitengewone diensten toelagen worden gegeven, stort eveneens van die tijdelijke voordeelen 11%.

Bij de berekening van zijn pensioen worden de tijdelijke emolumenten of toelagen niet in aanmerking genomen, maar alleen zijn tractement, niettegenstaande hij zoowel van het een als van het ander heeft gestort.

Geniet men een gratificatie, het fonds steekt onmiddelijk de hand uit en neemt 11%; bij het pensioen komt dit echter niet in aanmerking.

Wij vragen met oog op deze beide laatste gevallen: Is dat billijk?—Het antwoord is ontkennend.

Wij hebben onder ons menschen, door theorie en praktijk tot in de kleinste bijzonderheden met het pensioen-, weduwen-en weezenfonds bekend. Wie hunner heeft lust, die zaak eens in bijzonderheden nategaan, en alle verkeerdheden, verkeerde werking, enz. van dat fonds en zijn grondslagen in het ware licht te stellen door middel van ons blad? Die dit deed, zou alle ambtenaren ten hoogste aan zich verpligten.

Wij hopen voor het algemeen belang, dat er zich iemand toe leene.

BATAVIA

Z. E. de Gouverneur-Generaal is gisteren ochtend met gevolg van hier naar Buitenzorg vertrokken.

— Gisteren ochtend is van hier per mailboot vertrokken de HoogEdG. Heer jhr. J. C. Reijnst, oud vice-president van den Raad van Ned.-Indië. Verschillende belangstellenden deden hem uitgeleide aan de werf, waar het stafmuziekkorps geschaard stond, en eenige stukken uitvoerde.

— Wat wij voor eenigen tijd schreven over het vullen der gaten in de beschoeijing langs het Molenvliet met allerlei onuitprekelijke zaken, schijnt tot op den huidigen oogenblik nog niet veel geholpen te hebben. Althans de daar wonende Inlanders gaan voort, gelijk zij gewoon waren, en alsof de goede stad Batavia geen politie had. En deze? Daarover zeggen wij niets, maar verwijzen nogmaals met aandrang tot ons vorig artikeltje over dit onderwerp.

— Jl. Woensdag kwam alhier ter reede het Nederlandsche schip *Graafstroom*, gezagvoerder Ruhaak, aan boord hebbende een detachement suppletietroepen, sterk 150 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den verlof terugkeerenden luitenant kolonel Crena, medegeleiders de 2de luitenants van de infanterie en artillerie de Lannoy en van Kekum, en de officier van gezondheid der 3e klasse de Koningh.

De kommandant was over het gedrag der manschappen uiterst te vreden.

Met dit detachement zijn thans in deze week alhier aangekomen uit Nederland 435 man.

— Wij vernemen, dat Z. M. stoomboot *Merapi*, dezer dagen via Bandjermassing naar Makassar vertrokken bestemd is, om Z. E. den luitenant-generaal J. van Swieten van daar af te halen.

— Jl. Dingsdag is bij arrest van het Hooggeregtshof van Nederlandsch-Indië *bekrachtigd* het vonnis van den Raad van Justitie, waarbij de Heer H. J. Lion, Hoofdredakteur van het *Bataviaasch Handelsblad*, veroordeeld is tot achttien maanden gevangenisstraf.

Batavia. — De verjaring van den geboortedag van Z. M. den Koning werd den 19den Februarij jl. met de meeste plegtigheid gevierd. Bij het aanbreken van den morgen verkondigde het kanon van de citadel en van het wachtschip ter reede het feest van den dag. De openbare gebouwen waren op de gebruikelijke wijze met vlaggen versierd, evenals Z. M. oorlogschepen en overige ter reede liggende schepen. Het met regen dreigende weder heeft voor ditmaal het houden eener groote parade van de garnizoenen van *Weltevreden* en *Meester Cornelis* belet. Aan boord van Z. M. oorlogschepen werd echter geparadeerd, terwijl de militairen en zeelieden van landswege werden onthaald. Na de gewone morgen-godsdienstoefening herdacht de predikant der Evangelische gemeente, in bijzijn van Z. E. den Gouverneur-Generaal en verdere hooge ambtenaren, het gewigt van den dag en uitte voor den troon des Allerhoogsten de vurigste bede tot behoud van den Koning, onder wiens opperbestuur de ingezetenen van de bezittingen van het Rijk in dit werelddeel zich gelukkig mogen achten gesteld te zijn. Na afloop der Hoogdienst bij de Roomsch-Katholieke gemeente werd een *Te Deum* gezongen. Te 12 uren begaf zich de Gouverneur-Generaal in staatsie naar het gouvernementshuis te *Weltevreden*, ten einde de verschillende hooge collegiën departementen, autoriteiten, ambtenaren en vele notabele ingezetenen van *Java's* hoofdplaats in de gelegenheid te stellen op de gebruikelijke wijze hunne heilwenschen bij deze heuchelijke feestviering aan te bieden. Een gala-bal en souper in en eene illuminatie vóór het gebouw der *Harmonie* besloten dezen feestdag. Aan het souper stelde Z. E. de Gouverneur-Generaal een toepasselijken feestdronk in, die luide toegejuicht en met groote geestdrift gedronken werd.

Aan 217 veroordeelden, welke zich die gunst hadden waardig gemaakt, werd bij deze gelegenheid geheele of gedeeltelijke remissie van den nog door hen te onderganen straftijd geschonken.

Wester-afdeeling van Borneo. — In het begin van dit jaar is te Balei-Karangan-Mas, zijnde het noordelijke deel van Sanggouw, aan Broenei en Serawak grenzende, iemand aangekomen, die zich noemde sultan van Broenei en per brief op gebiedenden toon de apanagehouder van Sekajam opriep, om hem te Sanggouw te ontmoeten.

De controleur te Sanggouw ontving wijders het berigt, dat deze gewaande sultan met ongeveer 300 Dajak's en Maleijers naar Sanggouw zoude afkomen en openlijk te kennen gaf, dat zijn doel was de Nederlanders van de Kapoeas te verdrijven, tot welk einde hij almede en broeder met circa 6000 man langs de Katoengan naar het Sintangsche had doen trekken, en de vorsten langs de Kapoeas naar Sanggouw opriep. Aldaar was reeds eene zoodanige vrees voor dezen sultan opgevat, dat de pangerang van Sanggouw geene roeijers kon verkrijgen, om een brief naar den Adsistent-Resident van Sintang te verzenden, en den controleur waarschuwde om naar Tajan te vertrekken. Onmiddelijk op het vernemen dezer berigten is de luitenant-kolonel Nauta, waarnemend resident der Wester-Afdeeling van Borneo, den 2den Februarij jl. met een zestal roeivaartuigen, vergezeld van twee officieren, een detachement van 30 manschappen, den pangeran Bandahara van Pontianak en den pangeran Padoeka, troonsopvolger van het rijk Sanggouw, naar laatstgenoemde plaats vertrokken, waar hij den 8sten daaraanvolgende aankwam. Door het afzenden van den pangeran Padoeka en eenige andere voorzorgsmaatregelen voorkwam hij noodeloos bloedvergieten en verwoesting van have en goed. Vervolgens roeide hij voorbij de kampong en vatte post bij de woning van den controleur. Van daaruit ontbood hij den panembahan en de overige rijksgrooten van Sanggouw met last, om den zoogenaamden sultan van Broenei medetebrengen. Inmiddels werd het ontvlugten van den Broeneier zoo moeijelijk mogelijk gemaakt.

Na een uur dralens kwam de panembahan met zijne rijksgrooten, terwijl zich vorstelijk uitgedoscht in hun midden bevond de zoogenaamde sultan en zijn gevolg. De resident deed den panembahan en de rijksgrooten naast zich plaats nemen, doch liet den Broeneier voor de tafel staan, hem afvragende, of hij de persoon was, die zich noemde sultan van Broenei; die zich had durven vermeten, om in het rijk Sanggouw te vallen en zich aldaar souvereine eerbewijzingen te doen geven, boeten op te leggen, belastingen uit te schrijven, en geld en goed, met bedreigingen van een rustige bevolking af te persen. Als de Broeneiër hierop zonder veel omwegen te kennen gaf, dat hij bedoelde persoon was, eischte de resident hem onmiddelijk zijn kris af en liet hem in hechtenis nemen. Dit veroorzaakte eenige verwarring, doch spoedig herstelde zich de rust, zonder dat van wapenen gebruik behoefde gemaakt te worden. De gewaande sultan, die onder grooten en kleinen reeds zoodanige vrees had verwekt, dat men aan al zijne wenschen gehoor gaf, en onder bedekking van een 300tal Dajakkers den waarnemenden rijksbestierder van Sanggouw bedreigd had, zijn huis te zullen omver halen, indien hij hem zijne dochter niet ten huwelijk gaf, deze persoon werd vervolgens onder bewaking in eene bidar naar Pontianak vervoerd en eindelijk per stoomschip naar Batavia opgezonden.

(*Jav. Cour.*)

POLITIEK OVERZIGT.

Nadat ook de eerste kamer de begrootingen had aangenomen en besloten, om tot de behandeling van het spoorwegontwerp, in den loop van Januarij of in het begin van Februarij te zamen te komen, dacht niemand aan eene ministerieele krisis, toen men onverwacht vernam, dat de ministers van binnenlandsche zaken en finantien hunne portefeuilles ter beschikking van Z. M. hadden gesteld. Het scheen nu, dat even als in 1853, zich weder onverantwoordelijke raadslieden tusschen Z. M. en zijne ministers hadden gedrongen, om deze krisis te veroorzaken. Dat er pogingen van Amsterdam omtrent de spoorwegwet in het spel waren, begreep een ieder; maar wat men beoogde, nu die wet nog bij de eerste kamer aanhangig was en daar in allen gevalle behandeld moest worden, was moeijelijk te vatten. Hoe dit zij, de heeren *Boreel, van Reenen* en *Philipse* werden bij Z. M. geroepen; maar het schijnt, dat niemand zich met de ter beschikking gestelde portefeuilles wilde belasten. Eindelijk vernam men, dat de krisis geëindigd was en de moeijelijkheden vooreerst uit den weg geruimd waren. Men zegt, dat Z. M. verlangde, dat de spoorweg-wet aan de wet op de doorgraving van Holland op zijn smalst zoodanig zoude worden verbonden, dat de eene niet zonder de andere tot uitvoering zoude komen, en dat, daar de ministers van binnenlandsche zaken en finantien daarvan geene verzekering konden geven, omdat de wet op de doorgraving nog bij de tweede kamer in behandeling is, zij hunne portefeuilles ter beschikking hebben gesteld. Men zegt dat zeer spoedig de tweede kamer zal bijeen geroepen worden tot behandeling van het wets-ontwerp der doorgraving van Holland op zijn smalst, en de eerste tot de discussie van de spoorweg-wet. Algemeen is men van gevoelen, dat de eerste kamer de spoorweg-wet zal aannemen.

NEDERLAND.

Van den Specialen Correspondent van den Java-Bode.

's Gravenhage, 9 *Januarij* 1860.

Het jaarcijfer is verwisseld, mijn waarde redacteur! maar daarmede houdt voor onze maatschappij ook elke invloed op, dien het aanbreken van een nieuw jaar heeft te weeg gebragt. Zelfs de speciale aanspraak van den franschen keizer heeft geene verandering doen ontstaan in den politieken toestand, zoo min als in de politieke stemming van Europa. Beiden zijn dezelfde gebleven en worden beheerscht door den indruk, dien de onlangs verschenen brochure *le Pape et le Congrès* maakte. Gij kent daarvan den hoofdinhoud reeds, een hoofdinhoud, die uitsluitend zijn gewigt ontleent aan den "bekenden onbekenden" schrijver. Ware dit geschrift niet afkomstig van den man, in wiens hand thans het lot van ons werelddeel schijnt te berusten, men zou het denkbeeld om den paus zijn wereldlijk gezag schier geheel te ontnemen en hem tot den bezoldigde te maken der katholieke rijken, eene onuitvoerbare dwaasheid achten. Thans echter heeft de ontwikkeling van zulke denkbeelden de katholieken met schrik vervuld en van verscheidene kanten zien brochures het licht, door geestelijken van naam gesteld, waarin tegen die plannen wordt te velde getrokken. De katholieken geven blijk van hunne trouw en gehechtheid aan den Paus, door adressen bij het vatikaan in te zenden, en in alle oorden der wereld, ook in ons vaderland, kiest men op die wijze partij tusschen den franschen keizer en den roomschen stoel. Zal daaruit eene nieuwe verwikkeling geboren worden, of zouden de denkbeelden in de brochure voorgestaan, alleen strekken moeten om het werk van het congres zoodanig te bemoeijelijken, dat men tot geene uitkomst geraakt? Maar vruchteloos is het te gissen naar de bedoelingen van keizer Napoleon III, de toekomst alleen kan hier antwoord geven.

Hoewel onafhankelijk van de verwisseling van 't jaar, scheen evenwel ook voor ons vaderland die verandering van jaarcijfer met eene staatkundige verandering gepaard te zullen gaan. De ministers van binnenlandsche zaken en finantien stelden hunne portefeuilles ter beschikking van den koning en ook de andere ministers boden toen hun ontslag aan. Het bewustzijn, dat door hunne voordragt betreffende de concessie tot het aanleggen van spoorwegen het land als het ware in twee partijen is verdeeld; en de wetenschap dat Amsterdam, het hoofd der tegenpartij, geene pogingen verzuimt, om zijne majesteit te bewegen aan die wet zijne sanctie niet te verleenen, leidden er hen toe den koning te verzoeken eene keuze te doen tusschen hen en hunne tegenstanders. Het hoofd van den Staat oordeelende, dat het oogenblik daarvoor nog niet gekomen is, heeft het ontslag der ministers niet aangenomen; eerst zal de Eerste Kamer haar votum moeten uitspreken over de spoorwegwet en, bij de aanneming, de tweede kamer het ontwerp tot de doorgraving van Holland op zijn smalst moeten in overweging nemen. Bij de verwerping van een dier wetten zou dit kabinet plaats maken voor een ander, en na de aanneming er van waarschijnlijk ook. Men verneemt thans nog, ten opzigte dezer kwestie, dat bij de Tweede kamer een ontwerp tot wijziging der spoorwegconcessie zal worden ingediend, waarbij de overgang in plaats van te Arnhem te Maarsbergen zal geschieden, zoodat de lijn Arnhem-Nijmegen vervalt, maar daarentegen over Utrecht eene lijn aangelegd zal worden.

Terwijl de koning zijne beslissing nog niet had uitgesproken, ontbrak het natuurlijk niet aan combinaties; men hoorde den heer Thorbecke noemen als minister van binnenlandsche zaken en chef de cabinet, den heer Godefroi als minister van Justitie, den heer van Reenen als minister van binnenlandsche zaken, den heer Betz voor finantien. Zoo er eenige grond voor die geruchten bestond, zij zullen zich niet verwezenlijken, voor dat de strijd over de spoorweg- en doorgravingswet is geëindigd. Tot zoolang zullen wij geduld moeten hebben.

Niet voor allen evenwel is het nieuwjaar zonder invloed geweest; de gewone promoties bij leger en staatsdienst hebben plaats gehad, natuurlijk tot groote tevredenheid van hen, die er door gebaat waren, en tot groot misnoegen van hen, die werkelijk of in eigen oog werden gepasseerd. Wanneer gij in de eerste dagen van Januarij de plaatsen bezoekt, waar de ambtenaren gewoonlijk zich vereenigen, gij kunt zeker zijn een aantal kleine veten en grieven te ontmoeten, vooral tegenover hen, die eensklaps zonder eenige aanspra[illegible] in de rijen der ambtenaren worden ingeschoven, [illegible] hunne benoeming alleen aan de goede gunst van [illegible] minister of van eenig hooggeplaatst persoon hebben [illegible] denken. Het nepotisme is de wereld niet uit — [illegible] ook bij u is er onlangs een staaltje van ontvang[illegible] waarover de minister van kolonien meer dan h[illegible] lief was lastig gevallen werd. Zijne excellentie he[illegible] getracht, die ééne benoeming, welke nu zoo geïsole[illegible] stond, door er een groepje van te maken, wat min[illegible] in het oog te doen vallen; maar tot dusverre he[illegible] de groep niet willen wassen en, ondanks de bewer[illegible] van den minister, dat deze benoemingen het regt w[illegible] ren des konings en hij, minister, daarvan geene reke[illegible] schap behoefde te geven, neemt iedereen toch de v[illegible] heid er het zijne van te zeggen. Onder hen, die d[illegible] den Minister zijn aangewezen om de groep te formere[illegible] is ook Dr. D. Koorders, wel bekend door zijne gesch[illegible] ten, die van groote geleerdheid en even groote v[illegible] moedigheid in alles en tegenover ieder getuigen. Zij[illegible] sporen behaalde hij met een artikel, voor een zes[illegible] jaren in de Gids geplaatst, de *April beweging* getite[illegible] waarin hij met treffende juistheid en onverbiddelij[illegible] gestrengheid die geheele beweging schetste. Thans eve[illegible] wel is dr. Koorders minder ver verwijderd van [illegible] antirevolutionnaire partij, en verdedigt hij met h[illegible] hem eigene talent de beginselen dier rigting. Wij tw[illegible] felen niet of gij zult dat talent apprecieren, wanne[illegible] hij tot uwe stadgenooten behoort.

Wij erkennen het oneigentlijke onzer uitdrukking sta[illegible] genooten, het begrip is te westersch voor uwe maa[illegible] schappij, maar in zooverre maken wij ons slech[illegible] schuldig aan de heerschende fout ten onzent, dat wij d[illegible] toestand van Indie te zeer beoordeelen naar on[illegible] westersche begrippen. Maar gijlieden hebt dan o[illegible] zonderlinge woorden voor sommige zaken. Wanne[illegible] wij in uwe bladen lezen, dat deze of gene tot herst[illegible] van gezondheid een tweejarig verlof naar Nederlan[illegible] bekomen heeft, zijn wij natuurlijk in de verwachti[illegible] een bleek, ziek, sukkelend persoon in hem te zull[illegible] ontmoeten. En zie, dezer dagen hadden wij het vo[illegible] regt onzen voormaligen stadgenoot, den tegenwoor[illegible] gen luitenant kolonel S. weer te zien, gelijktijdig bij[illegible] met het berigt, dat hij voor ziekte naar het moede[illegible] land was gekomen, en wij vonden in hem een ma[illegible] die met de meest welvarenden onzer officieren ve[illegible] geleken kan worden. Het deed ons genoegen vo[illegible] hem, maar onze verbazing was geoorloofd, meenen w[illegible] Of gij den heer S. terug zult zien, gelooven wij nie[illegible] na het in twaalf jaren tijds van kapitein tot kolon[illegible] te hebben gebragt, en eenmaal in Nederland, moet d[illegible] begeerte zoo groot niet zijn, om het onrustige leven i[illegible] Indie voort te zetten. — Ook anderen hebben, naa[illegible] men zegt hunne carrière daar gesloten; zoo verneme[illegible] wij, dat ook de vicepresident van den Raad van Indi[illegible] baron de Kock als zoodanig zijn eervol ontslag hee[illegible] genomen.

(*Wordt vervolgd.*)

Z. M. heeft aan den gepens. 1sten luit. der kavaller[illegible] van het leger in Ned. Indie *F. E. van Lawick van Pab[illegible]* verleend den rang van ritmeester, en eervol ontslag[illegible] op verzoek, A. *van Wakerveld*, architekt 1ste kl. b[illegible] 's lands burgerlijke openbare werken in Ned. Indi[illegible] thans met verlof hier te lande. Voorts heeft Z. [illegible] den heer *W. F. Mathieu* erkend als consul van Prui[illegible] sen te Soerabaija.

BELGIE.

De beeldhouwer Jehotte Dui heeft het ruiterstand[illegible] beeld van Karel den groote, dat in die stad opgeri[illegible] zal worden, in model gereed. Het is meer dan dert[illegible] voet hoog en stelt den keizer in keizerlijk gewa[illegible] voor, gezeten op een paard, waaraan een fier steige[illegible] rende houding is gegeven. Op het voetstuk prijken ze[illegible] van 's keizers voorouders. De kosten der uitvoering zij[illegible] op 125,000 fr. geraamd, waarvan de regering de hel[illegible] draagt. De kunstenaar heeft verklaard geen belooni[illegible] voor zijn arbeid te verlangen.

ENGELAND.

Londen, 29 December. Wanneer ooit een tijdschrif[illegible] in een betrekkelijk korten tijd een schitterend succe[illegible] heeft gehad, dan is dit voorzeker het geval met he[illegible] *Cornhill Magazine*, onder directie van Thackeray. De geheele oplage van het eerste nommer van dit wer[illegible] was binnen drie dagen uitverkocht, terwijl ten gevol[illegible] ge van den daarop gevolgden herdruk reeds meer da[illegible] 100,000 exemplaren daarvan verspreid zijn. Dit suc[illegible] ces is voor de onderneming te voordeeliger, omdat d[illegible] kosten toch reeds bijna gedekt waren door de adver[illegible] tentiën. En dat die kosten niet gering zijn te noeme[illegible] is ligt te begrijpen, wanneer men in aanmerking neem[illegible] dat het honorarium van den heer Thackeray, als di[illegible] recteur en hoofdredacteur, £ 350 per maand bedraag[illegible]

Londen, 7 Januarij. De regering is voornemens ee[illegible] inspecteur-generaal en zes onder-inspecteurs met de[illegible] rang van majoor bij de korpsen vrijwilligers te benoemen.

— Lord Cowley heeft gisteren op het kasteel van Windsor een bezoek gebragt aan de koningen.

— Op last der regering is een *Bluebook*, bestaande uit 60 bladzijden, verschenen, inhoudende de zoogenaamde waarborg-tractaten, welke thans nog tusschen Engeland en andere staten bestaan. Het zijn de volgende: het tractaat betreffende de scheiding van Holland, Belgie en Luxemburg (1839); betreffende de souvereiniteit van Griekenland (1830 en 1835); betreffende alliantiën van Engeland met Portugal (1773—1815); betreffende de neutraliteit van Savoije, Chablais en Faucigny (1815 en 1819); het tractaat van Engeland met Zweden en Frankrijk van 1855; eene verklaring der acht mogendheden, betreffende de onafhankelijkheid van Zwitserland (1815); de tractaten met Turkije na den laatsten Russischen oorlog (1855 en 1856); uittreksels uit de tractaten betreffende Moldavie, Wallachije en Servie (1856 en 1858), en de van April 1850 dagteekenende conventie met de Vereenigde Staten, betreffende een scheepvaartkanaal tusschen den Atlantischen en den Stillen Oceaan. Van een op Italie betrekking hebbend waarborg-tractaat, van welken aard ook, wordt in deze verzameling niets gevonden.

Londen, 7 Januarij. Een onzer dagbladen dringt er op aan, dat de ondernemingsgeest en de schranderheid der Britten middelen beramen, om de Godwin Sands die gevaarlijke plaats, waar jaarlijks honderde schepen verloren gaan en die in vroegere tijden drooge grond geweest is, op het voorbeeld der steeds landaanwinnende Hollanders, weder droog of althans op de eene of andere wijze voor de scheepvaart onschadelijk te maken, gelijk met de Eddystone en de Bellrock is geschied; alle andere ondiepten behoorden mede droog gemaakt of ten minste van vuurtorens en boeijen voorzien te worden.

Londen, 9 Januarij. De *Morning Post* meldt, dat de Paus een brief aan Keizer Napoleon heeft geschreven, en daarin geëischt, dat de integriteit van het kerkelijk gebied zou worden erkend, zoo als het is vastgesteld in 1815; dit stelt hij als voorwaarde voor zijne toetreding tot het congres. In het antwoord van keizer Napoleon, hetwelk vrijdag te Rome is aangekomen, wordt die eisch van de hand gewezen.

FRANKRIJK.

Parijs, 7 Januarij. Er is sprake, dat morgen in den *Moniteur* een artikel zal verschijnen, hetwelk in financieel opzigt zeer geruststellend zal zijn.

— In eenige financiele kringen was het gerucht in omloop, dat lord Cowley zich van Londen naar Petersburg zou begeven.

— De Heer de Thouvenel zal voorloopig te Konstantinopel als gezant niet vervangen worden. De Heer Lallemand, eerste secretaris van het gezantschap, zal even als ten vorigen jare tijdelijk de zaken van de legatie waarnemen.

— Eenigen tijd geleden werd aan de artillerie en genie van het leger in Italie bevel gegeven, om naar Frankrijk terug te keeren. Dit bevel is weder ingetrokken en aan den maarschalk Vaillant zijn instructien gezonden, welke geen spoedig wederkeeren der troepen doen verwachten.

— De generaal Changarnier bevindt zich thans te dezer stede.

— Het rapport door den Heer Thiers in 1849 in de kamer van afgevaardigden uitgebragt over de bezetting van Rome, wordt weder gedrukt en zal eerlang in het licht verschijnen.

DUITSCHLAND.

Weenen, 6 Jan. De *Wiener Zeitung* weerspreekt het berigt, het eerst verspreid door de *Augsb. Allg. Zeitung*, dat namelijk een groot aantal edellieden van hoogen rang en sommige aartshertogen, die een groot fortuin bezitten, den keizer hadden te kennen gegeven, dat zij voortaan hunne betrekkingen onbezoldigd zouden waarnemen ter verligting der schatkist; dit geheele verhaal is ongegrond. Wel hebben zeer vele bijzondere personen voor een onbepaalden tijd afstand gedaan van hunne bezoldigingen, maar van een dergelijk aanbod als door de *Allg. Zeit.* werd vermeld, is niets gebeurd.

— Voor een paar dagen is een commissaris van policie van Berlijn in verzekerde bewaring genomen, dewijl het gebleken is, dat hij voor zes jaren een beschuldigde door zijne tusschenkomst aan de regtmatige straf had onttrokken, door feiten ten laste des aangeklaagden buiten kennisneming te laten. Ook de directeur der criminele policie Sticher is deswege in staat van beschuldiging gesteld, dewijl ook hij in die zaak betrokken schijnt te wezen.

— Heden wordt van eene goed onder rigte zijde het berigt gelogenstraft, dat de regeling der staatsburgerlijke betrekking der Israelieten zou zijn verschoven; integendeel moet in den ministerraad besloten zijn, de bedenkingen der clericale partij niet in aanmerking te nemen, maar de bevoegdheid tot het bezitten van grondeigendom, tot zelfs in de oud-Oostenrijksche provincien, Tyrol, Stiermarken, Karinthie, met zeer geringe wijzigingen aan de Israelieten toe te kennen.

— Men verhaalt thans in officiele kringen, dat de Fransche regering aan de voorloopige regering van Toskane de toezegging heeft gedaan, zich door een officieusen afgevaardigde bij het congres, zoo dit mogt tot stand komen, te kunnen doen vertegenwoordigen. Ten gevolge heeft men te Florence de keuze laten vallen op den minister van onderwijs Cosimo Rudolfi en den directeur van den spoorweg Ubaldino Peruzzi.

— De graaf en de gravin van Chambord hebben op het einde der vorige week Frohsdorf verlaten en zich naar Brunnsee (Stiermarcken) begeven, om de hertogin van Berry te bezoeken. Na een kort oponthoud aldaar, zullen de graaf en de gravin met de hertogin van Berry naar Venetie vertrekken, om aldaar het overige van den winter door te brengen.

Berlijn, 8 Jan. De toestand des konings is, luidens de jongste partikuliere berigten van Sanssouci, weder verergerd, hoewel de *Staats-Anzeiger* het tegendeel meldt.

ITALIE.

Wij ontleenen aan *le Nord* het volgende:

Livorno, 6 Januarij. 't Is een uitgemaakte zaak, dat de Oostenrijkers, als pauselijke soldaten vermomd, bij geheele bataillons de grenzen overtrekken, om zich bij de pauselijke armee te voegen.

't Is eveneens bewezen, dat de recrutering te Triest en te Weenen op een uitgebreide schaal geschiedt, onder de leiding van een Oostenrijkschen generaal.

Men ziet in deze feiten een opentlijke schending der overeenkomst van niet-interventie, die Oostenrijk met Frankrijk heeft aangegaan.

DENEMARKEN.

In den nacht van 31 Dec. op 1 Januarij jl. was de stad Kopenhagen het tooneel eener opschudding. Massaas uit de lagere volksklasse, doch waaronder ook eenige welgekleede personen werden aangetroffen, liepen door de straten, drongen tot in den Christiansburg door en schreeuwden, raasden en tierden aldaar onder het roepen van: "Ned met Grevinden! Ned met Trykkere! (Weg met de gravin! Weg met den boekdrukker!) De »boekdrukker" is de ontslagen hofmaarschalk Berling. Een sterke politiewacht bevond zich op het kasteel, doch vermogt het gepeupel niet meester te worden, zoodat de adjudant-generaal de garde te hulp moest roepen. Voorzeker schijnt het onbegrijpelijk, dat niet betere voorzorgsmaatregelen waren genomen, daar men reeds langer dan acht dagen te voren in alle straten heeft kunnen vernemen, dat »het volk" op den Nieuwjaarsnacht zijne opwachting bij gravin Danner zou maken; doch zij die — zoo schrijft de *Magd. Zeit.* — met den treurigen toestand te Kopenhagen bekend zijn, zullen het niet onbegrijpelijk vinden. De geruchten van de te verwachten »demonstratiën" hebben blijkbaar het hof en de regering zeer verontrust; zoo als bewezen wordt door het feit, dat nog den 30 Dec. met zeer veel spoed het ontslag van graaf Berling werd afgekondigd, om zoo mogelijk den storm te bezweren. Ten einde aan de demonstratie een loyaal karakter te geven, werden bij afwisseling de kreten Ned met Grevinden! en Kongen leve! (leve de koning!) aangegeven.

Kopenhagen, 5 Januarij. Sedert de verbanning van den heer Berling, is de stemming in onze hoofdstad niet verbeterd; zij is en blijft eene gedrukte en opgewondene. Er is weder eene brochure verschenen met den piquanten titel: »Eene verandering van ministerie onder de gravin Dubarry". Door de drukpers wordt een hevige strijd gevoerd voor en tegen Blixen-Finecke, alsmede voor en tegen prins Christiaan van Denemarken.

— Er is reeds vroeger gemeld, dat aan den prins Christiaan van Denemarken de betrekking van gouverneur-generaal van de hertogdommen Holstein en Lauenburg is aangeboden, doch dat deze geweigerd heeft, die waardigheid aan te nemen. De Deensche regering was van meening, dat op die wijze welligt een middel zou gevonden worden, om aan de Duitsch-Deensche kwestie een einde te maken. Genoemde regering heeft echter door die weigering van prins Christiaan geenszins het plan laten varen. Althans wordt uit Hamburg gemeld, dat zij voornemens is op nieuw te Glückstadt den zetel te vestigen van een afzonderlijk administratief bestuur voor de hertogdommen. Men zegt zelfs, dat Oostenrijk en Pruissen reeds hunne adhaesie aan dit plan geschonken hebben, en dat de heer Heintze, die reeds in 1848 en 1849 deel heeft uitgemaakt van het voorloopig bewind, en zich als zoodanig bij de Duitsche bevolking in de hertogdommen populair heeft weten te maken, tot regerings-president te Glückstadt zal worden benoemd.

JAPAN.

Het nieuws uit Japan is niet bijzonder gunstig. Op den 26sten December werd Nagasaki door een vernielenden brand geteisterd, die de lokalen, door de firmaas Walsch en Co., David Sassoon en Co. en Ta-foong, een groot chineesch handelaar, geoccupeerd, vernielde, en welke hierdoor een schade hebben geleden respectivelijk van \$ 40,000, \$ 100,000 en \$ 25,000. De brand ontstond in een ledige japansche woning, en wordt gezegd door kwaadwilligheid veroorzaakt te zijn, waarvoor volgens de japansche wet de straf is, om levend verbrand te te worden. De vreemdelingen te dier plaatse organiseerden zich tot een brandweerkorps.

Den 5den Januarij ontstond eveneens brand te Yokahama, die bijna alle huizen der vreemdelingen vernielde. De brand duurde maar weinige minuten, en zijn oorzaak is onbekend.

CHINA.

Canton. Verschillende geruchten hebben geloopen omtrent dreigende oneenigheden te Canton, en men verzekert ons, dat inofficieele proclamaties waren verspreid, waarin een som van \$ 40 voor hoofden van vreemdelingen werd uitgeloofd, wat men echter als een soort van chinesche grap kan beschouwen, daar de uitgeloofde som zoo gering is, dat zij geen hoofd van een Sipaijer kon verzekeren. Bestaan deze proclamatien inderdaad, dan moeten ze uitgegaan zijn van den een of anderen chineschen spotvogel, die met het brein der vreemdelingen den spot dacht te mogen drijven. Het zijn alzoo slechts geruchten, dat er bevelen te Kwangtung zijn ontvangen, om een groot aantal Braven te werven voor 't een of ander onbekend doel. Partikuliere brieven van personen, die onder Chinezen leven, spreken ook niet in 't minst van eenig gevaar.

AMERICA.

De *America* heeft berigten aangebragt van 28 Dec. Ofschoon de nieuwe president nog niet is gekozen, heeft de Heer Buchanan den 27sten zijne boodschap aan het congres gezonden. Daarin wordt gewag gemaakt van de gebeurtenissen te Harpersferry; de president hoopt, dat voor het vervolg dergelijke voorvallen onmogelijk zijn gemaakt. Hij wenschte het land geluk, dat de hoogere regtbanken de slavenkwestie hebben opgelost, vermits zij hebben beslist, dat ieder burger het regt heeft, om zijn eigendom, slaven daaronder begrepen, naar een gemeenschappelijk territorum te brengen, en door de constitutie der Unie beschermd zal blijven. De strengste maatregelen tegen den slavenhandel zullen worden voortgezet. De gebeurtenissen bevestigen de wijsheid der staatkunde ten opzigte van China gevolgd. De betrekkingen tot Frankrijk, Rusland en alle andere regeringen, Spanje uitgezonderd, blijven zeer vriendschappelijk. De generaal Scott is van San Juan teruggekeerd, zijne zending is gelukkig geslaagd. De getroffen schikkingen geven grond, om aan te nemen, dat geene botsing meer te duchten is. De president beveelt het binnenrukken van troepen in Mexico aan, ten einde aan de in dat land wonende Americaansche onderdanen schadeloosstelling te verschaffen voor het verledene, en bescherming te verleenen voor de toekomst.

De Panama-Spoorweg-onderneming.

De spoorweg door de landengte van Panama is $47\frac{1}{2}$ Eng. mijlen (= 86.5 kilometers of iets meer dan de Hollandsche spoorweg van Amsterdam naar Rotterdam) is eene gevestigde exploitatie geworden. De rijzing van de baan is gering, want over eene korte uitgestrektheid bedraagt zij 60 vt. in de mijl (1:27.) Allerlei handelswaren zijn er over vervoerd: steenkool, hout, guano, ammunitie, ertsen, zware werktuigen, walvischtraan, koffij, kakao, indigo, cochenille, kinabast. De passagierstreinen leggen den weg in *drie*, de goederentreinen in vijf uren af. Te *Colon*, het eindstation, aan den Atlantischen oceaan, zijn uitgestrekte werven, om de grootste schepen op te nemen; de haven behoort tot de meest veilige langs de Atlantische kust. Te Panama, als eindstation, aan de Stille Zuidzee, worden de goederen aangevoerd met barges door stoomsleepbooten gesleept. Het goederenvervoer is tot nu toe met zoo veel zorg bestuurd, dat slechts *f* 12000 ter vergoeding van verliezen en schade noodig waren: er is slechts een ernstig ongeluk voorgekomen. De gele koorts heeft zich niet langs deze lijn geopenbaard; ook niet aan de eindstations; zij kwam nimmer als epidemie te Colon voor. Gedurende de eerste *vier* jaren sedert het openstellen van de baan, zijn vervoerd 121820 passagiers, 34 millioenen pd. st. *goud* (waarde boven de vier honderd millioen guldens;) en meer dan 6 millioen pd. st. *zilver* (72 millioen guldens). Het zilver was geheel voor Britsche rekening, en het goud kwam eindelijk via New-York in de kelders der Engelsche bank. De voortbrengselen van Centraal-en-Zuidwestelijk America, ten behoeve van de vereenigde Staten en Europa, en omgekeerd de manufacturen van laatstgenoemden, ten behoeve van eerstgenoemden, kunnen veel goedkooper ter markt gebragt worden over den spoorweg, dan langs den zeeweg van Kaap-Hoorn. Indien er voldoende transportmiddelen langs de kust van Centraal-America bestonden, dan zoude bijv. de geheele opbrengst van den oogst in het jaar over den spoorweg naar de Vereenigde Staten en naar Europa vervoerd zijn. Indigo en cochenille worden tegenwoordig bijna niet anders dan over den spoorweg verzonden en bereiken Engeland binnen *dertig* dagen, terwijl er om Kaap-Hoorn *vier* maanden zouden verloopen. De handel van Centraal- en Zuidwestelijk America is voor $^{9}/_{10}$ gedeelten in handen van Britsche kooplieden en het vervoer van goederen voor hunne rekening over den spoorweg is aanzienlijk toegenomen. Stoombooten en zeilschepen zijn in geregelde vaart tusschen New-York, New-Orleans, Southampton, Londen, Liverpool, Bordeaux, Bremen met Colon, en tusschen de havens van Californië, Mexico, Chili, Peru en Centraal-America met Panama. De afstand van Londen tot Van Couvers Eiland is door den Panama-spoorweg van *zes maanden* op *veertig dagen* ingekort. De gemiddelde tijd, noodig voor eene reis van New-York naar (Californië) San Francisco is langs den spoorweg *drie en twintig* dagen, terwijl clipperschepen om Kaap-Hoorn *honderd acht en dertig* dagen vorderen. Sedert de opening van den weg zijn er 5000 man Noord-Americaansche troepen vervoerd; in ééne reis werden 800 man met al de noodige ammunitie behouden van New-York naar Francisco in dertig dagen overgebragt. Onafgebroken reizen Americaansche zeelieden langs dien weg met met scheepsprovisiën en ammunitie. De Engelsche admiraliteit heeft de gelegenheid, om met groote besparing van kosten hare vloot in de Stille Zuidzee te approvianderen met provisiën, te New-York ingekocht en over den Panama-spoorweg geëxpedieerd. Engelsche ingenieurs zijn langs dezen weg naar Britsch Columbie gereisd.

Niettegenstaande de handel van Australië hoofdzakelijk in Engelsche handen is, zoo zijn er toch in 1858 van New-York, Boston en Richmond Americaansche schepen met eene gezamentlijke lading van een millioen lasten derwaarts vertrokken. Zoo zal dan ook deze spoorweg dienstbaar worden aan den handel op Australië. De steenkool kost te Panama per ton (1000 k°.) *f* 48, maar de prijs zal ten gevolge van de ontdekking der steenkoollagen op van Couver's Eiland dalen.

Deze berigten zijn afkomstig van de voorzitter der Panama railroad Company, en zijn medegedeeld ter gelegenheid dat het Britsche parlement onderzoek deed, in hoeverre de spoorweg door de landengte van Panama dienen kan voor eene versnelde post-gemeenschap tusschen Engeland en Australië.

Ingezonden Stukken.

Baai van Kanagawa, 20 December 1859.

WelEdel Heer!

In uw geëerd blad van 2 November 1859 no. 86, las ik een artikel over Kanagawa en zag met verwondering, dat daarin slechts sprake was van den Americaanschen en Engelschen consul, even als of er nog geen Hollandsche consul geweest ware, en dezen komt toch de eer toe van het eerst en dadelijk na zijne komst alhier met kracht en standvastigheid te hebben gewerkt, ten voordeele van een ieder, maar vooral ook van den Hollandschen handelstand.

Van Nagasaki vertrekkende voor Kanagawa, had ik aan boord 1) den heer D. de Graeff van Polsbroek, benoemd vice-consul der Nederlanden voor die plaats, en den heer Herman Vaupel, lid in de firma Büsing, Schröder & Co. te Batavia. Den 3den Julij des avonds omstreeks 9 uren kwam ik in de baai van Yedo bij het zoogenaamde Nieuw-Kanagawa ten anker en liep den volgenden morgen verder naar binnen. Aldaar was den 1sten Julij aangekomen de vijf dagen vroeger dan ik van Nagasaki gezeilde Holl. brik *Schiller* en de van Shanghae aangekomene Engelsche handelsstoomboot *Attalante* de Nederl. brik *Christiaan Louis* en het Nederl. fregat *Nassau*.

Toen de Princes Charlotte te Kanagawa aankwam, was de Engelsche consul voor die plaats met den Eng. consul generaal te Yedo, en deze is niet terug gekomen dan in het begin van Augustus. De Americaansche consul was ziek en aangezien er geen Americaansch koopman was, bemoeide hij zich niet met den stand van zaken.

Toen de Holl. consul te Yokka Hamma (Nieuw-Kanagawa) aan wal kwam, vroeg hij een der Japansche ambtenaren die hem ontvingen om een huis. Deze zeide wijzende op vijf goede huizen: Dit zijn de huizen voor de consuls, en op eenige blokken huizen, die er uit zagen als paardenstallen, dit zijn huizen voor den gewonen man (koopman). Na veel moeite en na eenige ontmoetingen met den gouverneur gehad te hebben, gelukte het den Nederl. consul, om 3 der voor de consuls bestemde huizen te bekomen voor de Nederl. kooplieden J. Schuit Jr., Gerlach en Kniffler.

De consul bleef aan boord der Princes Charlotte wonen, dewijl hij het consulaat der Nederlanden slechts alleen wilde vestigen in het bij het traktaat geopende Oud-Kanagawa. Nog heden wordt mijn schip om die reden door de ambtenaren van het tolkantoor consulaat schip genoemd.

---

1) van den onder mijn bevel staanden bodem *Princes Charlotte*.

Den 10 Julij, na met volharding te hebben geweigerd aan den gouverneur van Kanagawa, om te Yokka Hamma te gaan wonen, werd den Nederlandschen consul een tempel tot woonplaats aangewezen te Kanagawa en werd de Hollandsche vlag aldaar geheschen, die op mijn voorstel en voorbeeld door alle in de haven liggende Hollandsche schepen werd begroet met 7 schoten.

Toen ik aankwam waren de levensmiddelen ongehoord duur, maar op vele klagten ingebragt d or den Nederl. consul werden die spoedig 75 percent goedk oper.

De Nederlandsche consul maakte ook een reglement op de heffing der inkomende regten, hetwelk door het Jap. gouvernenemt werd aangenomen en waardoor een ieder Holl. koopman zijn eigen entrepôt kan hebben en hem zijne regten zouden worden terug betaald, indien hij zijne aangebragte goederen niet kon verkoopen en naar Java of elders terug voerde. Dit deed hij, omdat hij reden had te vreezen, dat de handel zou worden tegengewerkt en de kooplieden niet zulke groote verliezen zouden lijden, als zij genoodzaakt waren om hunne goederen terug te voeren.

Thans is Yokka Hamma reeds eene uitgebreide plaats. Er zijn eene massa goede huizen en pakhuizen voor de vreemdelingen gebouwd en de handel in uitvoerartikelen neemt hand over hand toe. Steeds zijn er nog Holl. schepen in deze haven geweest en als een waar Hollander hoop ik in het belang der Nederl. scheepvaart en van den Nederl handel, dat zulks zoo moge blijven.

Ik teeken mij met alle achting, in de hoop UEd. dit artikel wel in uw geëerd blad zult willen plaatsen,

UEd. Dw. Dienaar,

K. L. HILLE.

Gezagvoerder der *Princes Charlotte.*

---

24 Nov. 1859. No. 69. — *KONINKLIJK BESLUIT van den 24sten November 1859, No. 69, tot regeling van de bevordering, het ontslag en he' op non-activiteit stellen van de Europesche officieren der in Nederlandsch-Indie aanwezige landmagt.*

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, *Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz , enz., enz.*

Overwegende dat, ter uitvoering van art. 24 van het bij de wet van den 2den September 1854 (*Staatsblad* No. 129) vastgestelde reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indies bij algemeene verordening regelen moeten worden gesteld, volgen, welke de Europesche officieren van de in Nederlandsch-Indie aanwezige landmagt worden bevorderd en ontslagen en dat tevens in het op nonactiviteit stellen van de officieren behoort te worden voorzien;

Op de voordragt van Onzen minister van staat, minister van kolonien, van den 28sten October 1859, litt, H. No. 378, voor zooveel noodig in overleg met Onzen minister van oorlog;

Gezien de art. 20 en 31 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie;

Gezien de wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* No. 128), zoo als zij is gewijzigd bij die van den 11den Julij 1855 (*Staatsblad* No. 70);

Den raad van state gehoord (advies van den 22sten Dec. No. 3 :)

Hebben besloten en besluiten:

EERSTE AFDEELING.

Van de bevordering.

Art. 1. De bevelhebber der landmagt wordt door den Koning benoemd.

Wanneer bij het openvallen van zijne plaats de benoeming van den opvolger niet geschied of in Nederlandsch-Indie niet bekend is, of wanneer de benoemde in de spoedige aanvaarding zijner betrekking verhinderd wordt, voorziet de gouverneur-generaal in de tijdelijke waarneming.

Art. 2. De benoeming van generaals-majoor geschiedt door den Koning bij keuze uit de kolonels van de onderscheidene wapens der landmagt in Nederlandsch-Indie, uitgenomen die der militaire administratie en der geneeskundige dienst, om het even of die kolonels in Nederlandsch-Indie aanwezig of uit die gewesten afwezig zijn.

De benoemde generaals-majoor, vroeger tot een der speciale wapens behoord hebbende, houden op daartoe verder te behooren.

Wanneer bij het openvallen eener plaats van generaal-majoor een der gevallen aanwezig is, vermeld in het tweede lid van art. 1, voorziet de gouverneur-generaal in de tijdelijke waarneming.

Art. 3. De bevordering van officieren van de in Nederlandsch-Indie aanwezige landmagt, tot en met den rang van kolonel ingesloten, geschiedt door den gouverneur-generaal, den bevelhebber gehoord.

Art. 4. De bevorderingen geschieden over elk wapen afzonderlijk, doch over elk geheel wapen, met dien verstande:

1°. dat als één wapen worde beschouwd:

a. het korps officieren der genie en der sappeurs;

b. het korps officieren der militaire intendance en der betaalmeesters;

2°. dat de officieren, die, ter zake van het waarnemen van speciale dienstbetrekkingen, bij hun wapen worden gevoerd à la suite, als gedetacheerd of voor memorie, afgescheiden van de vervulling der bij hun wapen opengevallen plaatsen, tot bevordering in aanmerking kunnen worden gebragt (doch slechts tot en met de rangen, welke voor de door hen bekleed wordende betrekkingen zijn aangenomen), wanneer de onmiddelijk boven hen staande officier van het wapen, waartoe zij behooren, naar onderdom in rang, tot een hoogeren rang bevorderd wordt.

Art. 5. De bevorderingen geschieden uit de oudsten in rang van den rang naastvoorgaande aan dien, in welke de vacatures bestaan; voor zoover die oudsten in rang, bij een onberispelijk gedrag, genoegzamen dienstijver, de vereischte kunde en volkomene geschiktheid voor den hoogeren rang bezitten.

Van deze bepaling kan worden afgeweken, tot belooning:

1°. Van een schitterend wapenfeit of van eene uitstekende militaire daad;

2°. van buitengewone militaire talenten, gebleken uit daden of geschriften, gepaard aan uitstekenden dienstijver en een loffelijk gedrag, waardoor geacht wordt zekerheid te bestaan, dat de betrokken officier bijzondere geschiktheid bezit, om in hoogere rangen den lande belangrijke diensten te bewijzen.

Een dusdanige bevordering kan echter niet geschieden dan na een diensttijd in Nederlandsch-Indie van ten minste vijf jaren in den rang van luitenant (eersten en tweeden), drie jaren in dien van kapitein, en twee jaren in iederen hoogeren rang.

In de besluiten, krachtens het tweede lid van dit artikel genomen, moet de reden der bevordering uitdrukkelijk worden vermeld.

Art. 6. In de voordragten tot bevordering worden geen officieren opgenomen, die niet in Nederlandsch-Indie aanwezig zijn op den dag, waarop de voordragt geschiedt.

Deze bepaling is, even als in de gevallen waarin in volgende artikelen daarvan is afgeweken, niet van toepassing op officieren die:

1° In Nederland aanwezig zijnde, bij de landmagt, bij de schutterijen, of bij eenige andere korpsen aldaar, wanneer die op den voet van oorlog zijn gebragt, tijdelijk dienst verrigten;

2° volgens de verordeningen op het verleenen van verlof buiten Nederlandsch-Indie, aan officieren van de landmagt in die gewesten, met behoud van aanspraak op bevordering uit Nederlandsch-Indie afwezig zijn; doch in geen geval langer dan de reden tot uitzondering bestaat, en met dien verstande, dat de sub 2°. vermelde officieren alleen den rang kunnen bekomen, die onmiddelijk staat boven dien, welke zij bekleedden op het oogenblik van hun vertrek uit Nederlandsch-Indie.

Art. 7. De officieren, die vóór hunne aankomst in Nederlandsch Indie, of gedurende hunne afwezigheid met verlof uit die gewesten:

1°. diensten verrigten, die bepaaldelijk aan den rang van officier verbonden zijn, en die in Nederland geen invloed oefenen op den onderdom in rang:

2o. burgerlijke diensten verrigten, door of van wege den Koning aan hen opgedragen, ten behoeve der koloniën en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen;

3o. bestemd worden tot het waarnemen van eenige speciale dienstbetrekking bij de landmagt in Nederlandsch-Indie, of tot het beoefenen van wetenschappelijke vakken, ten nutte van de algemeene dienst in die gewesten;

worden, mits hun vertrek naar Nederlandsch-Indie daardoor ten minste gedurende zes maanden is vertraagd geworden, met betrekking tot art. 6 beschouwd, zooveel vroeger dan het tijdstip hunner aankomst in Nederlandsch-Indie in die gewesten aanwezig te zijn geweest, als de tijd bedraagt, gedurende welken hun vertrek derwaarts is vertraagd geworden.

Indien uit het vorenstaande volgt, dat officieren gerekend moeten worden in Nederlandsch-Indie aanwezig te zijn geweest op een tijdstip, waarop zij, bij toepassing van het eerste lid van art. 5. in eene reeds plaats gehad hebbende bevordering begrepen hadden kunnen worden, worden zij bij eerstvolgende gelegenheid bevorderd, met toekenning van onderdom in rang boven degenen van hun wapen, die, jonger in rang, inmiddels reeds tot den naastvolgenden hoogeren rang zijn bevorderd.

Art. 8. In de voordragten tot bevordering worden geen officieren opgenomen, die geen Nederlander zijn.

Aan de op den 1sten Junij 1860 tot de landmagt in Nederlandsch-Indie behoorende officieren, die geen Nederlander zijn, wordt een tijdvak vergund: indien zij in Nederlandsch-Indie aanwezig zijn ten minste van een jaar, en indien zij zich in Europa bevinden, ten minste van vier maanden, in beide gevallen te rekenen van het tijdstip waarop, naar luid der wet van 28 Julij 1850 (*Staatsblad* No 44), bevoegd zullen zijn voor naturalisatie in aanmerking te komen, om, in het eerste geval aan den gouverneur-generaal, en in het laatste geval aan den minister van kolonien, te doen toekomen een aan den Koning gerigt verzoekschrift om naturalisatie, voorzien van de wettelijke vereischte bewijsstukken.

De officieren van wie, voor het verstrijken van het hun vergunde tijdvak van beraad, het verzoekschrift is ontvangen, worden wanneer zij daartoe overeenkomstig de overige bepalingen van dit besluit in aanmerking kunnen komen, na de hoedanigheid van Nederlander te hebben verkregen, bij eerstvolgende gelegenheid bevorderd, met toekenning van onderdom in rang boven degenen van hun wapen, die, jonger in rang, sedert den 1sten Junij 1860 reeds tot den naastvolgenden hoogeren zijn bevorderd.

De officieren die in verzuim zijn gebleven, vóór het verstrijken van het hun gegunde tijdvak van beraad, het vereischte verzoekschrift om naturalisatie in te dienen, of aan wie de hoedanigheid van Nederlander op eerste aanvrage niet mogt kunnen worden verleend, worden gerekend tot aan het verkrijgen van die hoedanigheid, onvoorwaardelijk te hebben afgezien van aanspraak op bevordering.

Art. 9. Bij de oorspronkelijke benoeming tot 2den luitenant wordt, bij gelijke dagteekening van benoeming, de rangschikking bepaald: door den Koning, wanneer de benoeming in Nederland geschiedt, en door den gouverneur-generaal, wanneer de benoeming in Nederlandsch-Indie plaats heeft.

De onderdom in rang voor de bevordering rekent van de dagteekening van het besluit van benoeming, met dien verstande, dat voor de tot 2de luitenants bij de landmagt in Nederlandsch-Indie benoemde kadets van de koninklijke militaire akademie, die dagteekening geacht wordt dezelfde te zijn als die van het besluit, waarbij de kadets voor de landmagt in Nederland, die gelijktijdig aan het officiersexamen hebben voldaan, tot 2de luitenants benoemd zijn, en dat zij rang nemen *boven* de in Nederlandsch-Indie gelijktijdig benoemde 2de luitenants van de wapens waartoe zij behooren, terwijl deze rang nemen *boven* de 2de luitenants, die uit de korpsen der landmagt in Nederlandsch-Indie zijn benoemd.

Voor de hoogere rangen rekent de onderdom in rang van de dagteekening van het besluit der benoeming, en bij gelijke dagteekening naar de rangschikking der officieren in hun vorigen rang.

Art. 10. Aan officieren in werkelijke dienst worden geene rangen gegeven hooger dan die, verbonden aan de betrekkingen, welke zij waarnemen.

Art 11. De krijgsgevangen officieren worden in de voordragten tot bevordering opgenomen, met dien verstande evenwel, dat zij alleen den rang kunnen bekomen, welke onmiddelijk staat boven dien, welken zij bekleedden op het oogenblik, dat zij krijgsgevangen werden gemaakt.

Art. 12. De officieren, die in Nederlandsch-Indie non-actief zijn, ten gevolge van het terugkeeren, hetzij van verlof buiten die gewesten, hetzij uit krijgsgevangenschap, — van het geheel of gedeeltelijk ontbinden van korpsen — of van het opheffen van betrekkingen, worden almede in de voordragten tot bevordering opgenomen; even als zij, die in Nederlandsch-Indie non-actief zijn tot herstel van gezondheid, of van voor den vijand bekomen wonden; mits, in het eerste geval, ten minste 15 jaren onafgebroken bij de landmagt in Nederlandsch Indie gediend hebbende.

Art. 13. De officieren, die om eenige in art. 12 niet genoemde reden in Nederlandsch-Indie non-actief zijn, of het daarin gestelde vereischte eener minstens vijftienjarige onafgebroken dienst bij de landmagt in Nederlandsch-Indie niet bezitten, worden in de voordragten tot bevordering niet opgenomen.

Dien onverminderd wordt aan de non-actief geweest zijnde officieren, die bij toepassing van het tweede lid van art. 52 in activiteit zijn hersteld, bij de eerste bevordering, waartoe zij worden voorgedragen, onderdom in rang toegekend boven degenen van hun wapen, die, jonger in rang, inmiddels reeds tot den naastvolgenden hoogeren rang zijn bevorderd.

Art. 14. Almede worden, tot zij de werkelijke militaire dienst hervatten, in de voordragten tot bevordering niet opgenomen de in Nederlandsch-Indie aanwezige officieren, die diensten verrigten, welke vreemd zijn aan de militaire dienst bij de landmagt in die gewesten.

Deze bepaling is evenwel niet van toepassing op officieren, die:

1°. geen hoogeren rang dan dien van 1sten luitenant bekleeden;

2°. aan de tijdelijke waarneming van eenig burgerlijk bestuur, de uitoefening paren van eenig militair bevelhebberschap;

3°. bij de schutterijen of anderen niet tot het leger behoorende korpsen tijdelijk worden gedetacheerd om dienst te doen;

4°. met eenige politieke zending of andere commissien ten behoeve der koloniën en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen worden belast;

5°. behoorende tot de geneeskundige dienst, worden benoemd tot eene civiele geneeskundige betrekking, of belast met de waarneming van daarmede gelijkstaande functiën, en te dier zake bij de landmagt worden gevoerd à la suite, als gedetacheerd, of voor memorie.

Indien officieren in het 1ste lid van dit artikel vermeld, ten minste vijftien jaren onafgebroken als officier bij de landmagt in Nederlandsch Indie hebben gediend, en volkomen geschikt geoordeeld worden voor den naastvolgenden hoogeren rang, wordt het 1ste lid niet op hen toegepast, dan na verloop van twee jaren, sedert het tijdelijk verlaten van de werkelijke militaire dienst.

In de gevallen, vermeld sub 4°. en 5°. van het 2de lid van d[...] artikel, kan evenwel alleen de rang worden verkregen, die onmi[...]delijk staat boven dien, welken de belanghebbenden bekleedden [...] het oogenblik van het tijdelijk verlaten van de werkelijke milita[...] dienst.

Art. 15. Even als in de gevallen, waarbij dit in andere a[...]kelen in het bijzonder is vermeld, geschiedt iedere bevordering, [...] uithoofde van onvoorziene omstandigheden niet heeft plaats geh[...] op het oogenblik, waarop zij, bij toepassing van het eerste lid v[...] art. 5, had kunnen hebben plaats gehad, met toekenning v[...] onderdom in rang boven degenen van het betrokken wapen, di[...] jonger in rang, inmiddels reeds tot den naastvolgenden hooger[...] rang zijn bevorderd.

Art. 16. De vorenstaande bepalingen, behalve die, welke ui[...]sluitend opper-officieren betreffen, zijn van toepassing op alle o[...]cieren van de landmagt in Nederlandsch-Indie, en op alle daart[...] behoorende militaire personen, wier betrekkingen, uithoofde v[...] den aard hunner diensten bij de militaire administratie en bij [...] geneeskundige dienst aan officiersrangen zijn gelijkgesteld, vo[...] zoover daarvan in volgende artikelen niet geheel of gedeelte[...] wordt afgeweken, ten aanzien van den generalen en plaatselijk[...] staf, den magazijnmeester der artillerie, het korps officieren v[...] de militaire administratie en het personeel van de geneeskundig[...] dienst.

Art. 17. In de openvallende plaatsen van hoofdofficieren v[...] den generalen staf kan door den gouverneur-generaal worden voo[...]zien door overplaatsing met of zonder bevordering, doch altijd m[...] instandhouding zooveel mogelijk van de bepalingen van dit beslu[...] van hoofdofficieren of kapiteins van andere wapens, die voor d[...] speciale dienst eene bijzondere geschiktheid bezitten.

De hoofdofficieren van den generalen staf kunnen tot bevord[...]ring in aanmerking worden gebragt (doch slechts tot en met d[...] rangen, welke voor de door bekend wordende betrekkingen zij[...] aangenomen), wanneer de onmiddelijk boven hen staande hoof[...] officieren, bij het wapen waarvan zij herkomstig zijn, naar o[...]derdom in rang, tot hoogeren rang bevorderd wordt,

Bijaldien deze bepaling de bevordering van den chef van d[...] generalen staf, luitenant-kolonel zijnde, tot den rang van kolon[...] langer dan twee jaren zou vertragen, kan hij na verloop van di[...] tijd tot kolonel benoemd worden.

De hoofdofficieren van den generalen staf kunnen door den go[...]verneur-generaal ook worden teruggeplaatst bij de wapens, waarv[...] zij herkomstig zijn.

Art. 18. De openvallende plaatsen bij den plaatselijken st[...] voor zoover daarin niet wordt voorzien door het tijdelijk det[...]cheren van officieren van andere wapens, wier aanspraak op b[...]vordering bij de wapens, waartoe zij behooren, daardoor niet o[...]houdt, worden vervuld door overplaatsing van officieren van ande[...] wapens van de landmagt.

Art. 19. In de opengevallende officiersplaatsen bij de magazi[...]meesters der artillerie wordt voorzien zoowel door benoeming, [...] door bevordering van officieren-magazijnmeesters, en door ove[...]plaatsing van officieren van het wapen der artillerie.

Indien de voorziening tot en met de rangen, die voor de officiere[...] magazijnmeesters zijn aangenomen, plaats heeft door bevorderin[...] in het korps, geschiedt deze, behoudens het bepaalde in het 1s[...] lid van art. 5, gelijktijdig met die der eigentlijke artillerie-offic[...]ren, zonder echter deze voorbij te streven.

Art. 20. In de opengevallene plaatsen bij het korps officier[...] der militaire intendance en der betaalmeesters kan, behalve do[...] bevordering, in enkele gevallen worden voorzien door overplaatsi[...] van officieren van andere korpsen, met of zonder bevordering, do[...] met instandhouding zooveel mogelijk van de bepalingen van d[...] besluit.

Art. 21. De bevorderingen van de officieren van gezondheid [...] apothekers geschieden op de wijze, vermeld in het 1ste lid v[...] art. 5, met dien verstande evenwel, dat van het bezit der vereisch[...] kunde voor den naastvolgenden hoogeren rang, voor zooveel aa[...]gaat de officieren van gezondheid en apothekers der 2de en 3[...] klasse, uit een afgelegd examen moet zijn gebleken.

Art. 22. De bevordering van adjunct-paarden-arts tot paarden[...]arts geschiedt op de wijze, vermeld in het 1ste lid van art. 5, m[...] dien verstande evenwel, dat van het bezit der vereischte kun[...] voor den laatstgenoemden rang moet blijken uit het bezit van e[...] diploma als veearts der eerste klasse, verkregen aan eene rijksin[...]rigting in Nederland, en dat de adjuncten ten minste vier jar[...] in hun rang in Nederlandsch-Indie moeten gediend hebben, alvo[...]rens tot paardenarts bevorderd te kunnen worden.

De bevordering van paarden-arts der 1ste klasse (rang van ka[...]pitein) geschiedt gelijktijdig met die tot ridmeester van de 1e[...] luitenants van het regiment Oost-Indische kavallerie, van denze[...] den onderdom in rang, zonder echter dezen in bevordering voo[...]bij te streven.

Art. 23. Tot het afleggen van examen voor den naastvolge[...]den hoogeren rang worden de officieren van gezonheid en de apo[...]thekers der tweede en derde klasse naar ouderdom in rang opg[...]roepen, nadat zij ten minste drie jaren in hun rang gedie[...] hebben.

Indien de vervulling van opengevallen plaatsen zulks noodzak[...]lijk maakt, kan het in het eerste lid genoemde driejarig tijdva[...] worden verkort.

Bijaldien officieren van gezondheid of apothekers:

1o. tot het afleggen van het examen voor den naastvolgende[...] hoogeren rang opgeroepen zijnde daarvan afzien;

2o. aan de vereischten van dat examen niet voldoen;

zullen zij niet nader worden opgeroepen, maar na ommekomst va[...] de eerstvolgende twee jaren aanvraag kunnen doen tot het afleggen van examen voor den naastvolgenden hoogeren rang.

Deze bepaling wordt niet toegepast op degenen, die, op h[...] tijdstip dat het examen plaats heeft, ter zake van dienstverrigting[...] of van ziekte, welken echter altijd blijken moet uit eene door mi[...]litaire geneeskundigen afgegeven verklaring, buiten de mogelijkhei[...] zijn daaraan deel te nemen.

Het in het derde lid genoemde tweejarig tijdvak kan worde[...] verkort voor degenen, die uithoofde van langdurige dienst te vel[...] of op afgelegen posten, geoordeeld worden zich niet genoegzaa[...] te hebben kunnen voorbereiden.

Die eerst van het afleggen van het examen voor den naastvol[...]genden hoogeren rang heeft afgezien en daarna aan de vereischte[...] van het examen, tot welks aflegging hij is toegelaten, niet hee[...] voldaan, kan vervolgens telkens na verloop van ten minsten éé[...] jaar zijne aanvraag om toelating tot het afleggen van een nade[...] examen herhalen.

(Wordt vervolgd).

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		NAAR
Februarij	19	Engelsch	Agnes	J. C. Gilbert	Hongkong	4 Febr.	Sydney
"	—	Portugeesch	Kajaute	J. J. de Menezet	Macao	— "	Lissabon
"	20	Engelsch	Spartan	W. Storey	Foochowfoo	5 "	Londen
"	—	"	Spirit of the North	E. Martin	"	— "	"
"	21	Nederlandsch	Graafstroom	G. H. Ruhaak	Rotterdam	11 Nov.	Batavia
"	—	Deensch	Concurrent	T. Davidsen	Hongkong	8 Febr.	Adelaide
"	—	Engelsch	Luchhart	R. Barrett	Liverpool	9 Nov.	Singapore
"	—	Amerikaansch	Rosette	Pierce	Melbourne	22 Jan.	Batavia
"	—	"	Winget Arrow	M. Matthews	Manila	9 Febr.	Boston
"	—	"	Elijing Childers	L. W. Horton	Foochow	8 "	New-York
"	—	Engelsch	Malancthon	R. Simpson	Shanghae	31 Jan.	Londen
"	22	"	Minerva	W. H. Merryman	Hongkong	10 Febr.	Demerary

Aangekomen schepen te *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
Februarij	22	Nederlandsch	bark	Graafstroom	G. H. Ruhaak	Rotterdam	11 Nov.	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
"	—	Ned. Indisch	"	Kim Tjengtjang	Io Tjengtioe	Riouw	18 Febr.	Gezagvoerder.
"	—	Amerikaansch	schip	Rozette	J. Pierce	Melbourne	17 Jan.	
"	23	Nederlandsch	"	President van Rijckevorsel	C. Vermeij	Badjoa	24 Dec.	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
"	24	"	brik	Bantam	W. van der Bolck	Rotterdam	12 Nov.	van Ommeren, Rueb & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Februarij	22	Z. M.	stoomsch.	Merapi	kapt lt. t/z. Kroef	Makasser via Banjermassing
"	23	Ned. Indisch	"	Batavia	A. A. Couteron	Soerabaija via Samarang
"	24	"	"	Palembang	J. W. J. Kuller	Singapore via Muntok en Rio[...]
"	—	"	"	Ambon	W. Vogel	Padang via Bencoolen
"	—	Amerikaansch	schip	Union	W. Willey	China
"	—	Hanov.	"	Esperance	H. A. Teyen	Golf van Persie via Sam. en Soer[...]
"	25	Ned. Indisch	bark	Hairol Baril	Sech Arfan	Cheribon

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Wilhelmina en Clara	C. Abrahamsz Jr.	Amsterdam	Haager & Schuurman.
〃	bark	Ardjoeno	J. F. A. Rapp	Samarang en Soerabaija	〃
〃	〃	Catharina Maria*	A. van der Tak		〃
〃	schip	Nederland*	P. Hoekstra	Nederland	〃
〃	bark	Konink. Ned. Yachtclub*	F. L. Zack	Nederland	van Ommeren, Rueb & Co.
〃	〃	Abel Tasman*	J. B. Rijken		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Java	S. S. van Dam		〃
〃	〃	A. R. Falck	D. van Duijvenboden	Amsterdam	〃
〃	〃	Sagitta*	Bakker		C. Bahre & G. Kinder.
〃	〃	S. van Heel*	P. Dietz		J. Cezard & Co.
〃	schip	Medea	J. Lourens		Reijnst en Vinju.
〃	〃	President van Rijckevorsel	Vermeij		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	bark	Mercator	H. van der Wouden	Samarang	〃
〃	〃	Chritiaan Huijgens	J. van Katwijk	Samarang	〃
〃	〃	Ida Elisabeth	Kramers	Nederland	Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
〃	〃	Elize Henriette*	P. J. Deterding	Padang	Paine, Stricker & Co.
Ned. Indisch	brik	Atiatool Rachman*	Sech Bafadel	Banka via Cheribon	B. J. Jacobs.
〃	〃	Ocean*	Giam Liangsoeij		Buijs, Jacobsen & Co.
Engelsch	bark	Menaur*	N. Andrews	Singapore	Martin, Dyce & Co.
Spaansch	schip	Reina del Oceano*	Sarachaga		Dümmler & Co.
Amerikaansch	bark	Dictator*	Zerega		〃
〃	〃	Rebecca*	E. Micheuer		C. Bahre & G. Kinder.
Deensch	〃	Altona*	Bähr	Nederland	Büsing, Schröder & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Kanagawa.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGV.	VAN
Oct. 26	Amerik.	schoen.	Wanderer	King	Nagasaki
—	〃	bark	Troas	Holmurs	Shanghae
27	Eng.	〃	Day Spring		
—	〃	schip	Chryseis	Zager	Shanghae
29	〃	〃	Compersback		〃
—	Ned.	brik	Princes Charlotta	Hille	〃
30	Amerik.	bark	Louisa Mary	Jones	〃
Nov. 2	Eng.	schip	Glen Gerrif	Webster	〃
—	Amerik.	schoen.	Melita	Stratten	〃
13	Eng.	schip	Troas	Holmurs	〃
15	〃	stoomb.	Carthage	MacGregor	〃
20	〃	schip	Coinor	Lommerren	〃
27	〃	stoomb.	Hellespont	Bolton	〃
29	Amerik.	schoen.	Wanderer	King	〃
Dec. 7	Eng.	stoomb.	Remi	Learms	〃
12	Ned.	〃	Attalante	Hartman	Nagasaki
13	Eng.	〃	Cruiser	By the Sea	〃
16	Ned.	brik	Princes Charlotta	Hille	Shanghae
18	Eng.	schip	Henry Ellis	Elmstone	〃

Vertrokken schepen van *Kanagawa.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGV.	NAAR
Oct. 18	Fr.	schip	du Chayle	Fricault	Nagasaki
18	Ned.	schoen.	Jacob en Anna	Petersen	Shanghae
—	Eng.	schip	Georgiana	David Jones	〃
—	Ned.	brik	Christiaan Louis	W. de Vos	Nagasaki
—	Eng.	schip	Loch Lomon	Morrisson	〃
25	〃	stoomb.	Carthage	MacGregor	〃
31	〃	schip	Troas	Ho Enrus	Hakodate
Nov. 5	〃	〃	Day Spring	Knols	Shanghae
15	〃	〃	Chryseis	Hager	〃
12	Ned.	brik	Schiller	Sallkorn	Nagasaki
—	〃	〃	Princes Charlotta	Hille	Shanghae
20	Amerik.	bark	Louisa Mary	Jones	〃
21	〃	schoen.	Melita	Stratten	〃
Dec. 8	Eng.	stoomb.	Pellespont	Bolton	〃
17	〃	〃	Romi	Learm	〃
—	Ned.	〃	Attalante	Hartman	〃
19	Eng.	〃	Cruiser	By the Sea	〃
21	Ned.	brik	Princes Charlotte	Hille	〃

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

Londen. 30 Dec. Dirk Hendrik, Prins, New-York.
5 Jan. Wm. Simpson, Spiatt, Batavia.
weder derwaarts in lading.
Plymouth. 2 Jan. Victory, Stephens, Batavia.
Falmouth. 3 Jan. Reinhard, v. d. Sprenckel, Java (n. Amst.)
Charlotte Ann, Young, Padang.
4 Janna Adriana, Francken, Newcastle, (n. Cadix)
Mina, Boonstra, Rio-Grande.
5 Donna Johanna, Borst, Cardiff (n. Bahia).
Waterford. 2 Jan. Sveridge, Rudin, Batavia (om order)
Cardiff. 21 Dec. Corn. Smit, Wiedenaar, Rotterdam.
22 Libra, van Os, dito.
24 Maria Elisabeth Marg., Bauditz, Vlissingen.
Bremerhaven. 30 Dec. Shakespeare, Fechter, Batavia.
St. Nazaire. 27 Dec. Nicolas Cézard, Perraud, dito.
Bordeaux. 2 Jan. Rose, Chabannes, dito.
Lissabon. 15 Dec. Z. M. transportschip Heldin, kommt. Toutenhoofd, Hellevoet (n. West-Indie).
Ascension. 4 Nov. Rapid, ..., Batavia.
St. Helena. 12 Nov. Wilh. Lucia, Poolman, Java.
vertrok 13 n. Amsterdam.
13 Torefors, Jansen, dito.
vertrok 14 n. 'tKanaal.
14 Neptunus, Schuurman, dito. (n. Amst.)
24 Drie Vrienden, Anderson, dito. (n. Ned.)
Oost-Londen. (K. de G. H.) 9 Nov. Hendr. Alberdina, Pruim, Algoa-baai.
New-York. 20 Dec. Diligentia, Ruijl, Triëst.
Fernambucq. 26 Nov. Z. M. stoomschip 'Loo, kommt. Gogh, Cadix (n. Bat.)
16 Dec. Heerenveen, Prins, Londen.
Montevideo. 17 Nov. Clara Wilhelmina, Zuiderduin, Rio-Janeiro.
Rio-Janeiro. 21 Nov. Jacoba Carolina, Snoek, Liverpool.
Jan van Brakel, de Roever, K. de G. Hoop.
laadt voor het Kanaal.
1 Dec. Maria Anna, de Jonge, dito.
weder in lading naar de K. de G. Hoop.
Callao. 11 Nov. Aletta Augusta, Tiuholt, Chinchas.
vertrok 16 n Engeland.

Vertrokken.

Falmouth. 2 Jan. Maria, van Wulven, (v. Rio-Janeiro) Altona.
Newport. 31 Dec. Cornelis Houtman, Rolman, Hongkong.
Swansea. 27 Dec. Hollands Trouw, Keuker, dito.
Glasgow. 22 Dec. Henriette Alida, de Vries, Buenos-Ayres.
5 Jan. Prins van Oranje, Schiedges, Soerabaija.
Charlestown. 26 Dec. Onderneming, Trip, Nickerie.
Sunderland. 4 Jan. Jacobus Martinus, Meppelder, Singapore.
Beatrix, van Wijk, dito.
Cadix. 21 Dec. Anna, Freerichs, Rio-Grande.
Marseille. 30 Dec. Nina, Huisman, Rio-Janeiro.
Bahia. 9 Dec. Catharina, Bakker, Maroïm.
Cornelia, Muntendam, Triëst.
Montevideo. 3 Nov. Lumina Arentina, Breeland, Rio-Janeiro.
Buenos-Ayres. 31 Oct. Economy, de Jong, Liverpool.
Santos. 16 Nov. Stad Sluis, Struijk, 'tKanaal.
Rio-Janeiro. 9 Nov. Amazone, Fock, Batavia.
28 Catharina, Moesker, 'tKanaal.

In Lading.

Rosario. 21 Nov. Vrijhandel, Lupkes, Londen.

Gepasseerd.

Torbay. 4 Jan. Asie, ..., Bat. n. Amsterdam.
St. Helena. 23 Nov. Willem Kroonpr. der Ned., Zetteler, Java n. Rott.

Zeilklaar.

Londen. 25 Dec. Hafis, Bendixon, Batavia.
Liverpool. 5 Jan. v. d. Heydt, Neumann, dito.
Cardiff. 29 Dec. Baron v. Palland v. Rosendaal, Hogenstraten, Singapore.
Shields. 29 Dec. Alblasserwaard, v. Lindern, Java.
Vice-Adm. Gobius, van Duijn, dito.
New-York. 13 Dec. Gezusters, Visser, Amsterdam.
Boston. 9 Dec. Fosca Helena, de Waal, dito.

Scheepsberigten.

— Het te Schiedam te huis behoorende barkschip Willem III, kapt. van der Burg, van Batavia naar Rotterdam bestemd, is in den avond van 30 Dec. op de middel bank in het Brouwershavensche zeegat aan den grond geraakt en niettegenstaande alle pogingen om het schip vlot te brengen, blijven zitten en wrak geworden.

Van de lading zijn geborgen:

In bijna gezonden staat: 952 balen Koffij; 366 pakken en 2 kan. Tabak; 125 kisten en eene partij losse Japansche Was; 2 kanasers Suiker; 126 kn. Indigo; 50 stuks Huiden en 9 colli. Regalen.

In meer of min beschadigden toestand; 78 kanasers, 98 matten en 110 zakk. Suiker, 788 balen en 506 zakk. Koffij; 62 kisten en een partij Japansche Was; 24 kisten Notenmuskaat; 2309 st. Huiden; 150 kisten Indigo; 483 pak. Tabak; 300 boss. rotting; en eene partij doornate Koffij en andere goederen door elkander.

Het eerste gedeelte is in ligters naar hier vervoerd en van het andere gedeelte, dat te Brouwershaven opgeslagen ligt, is men bezig het onbeschadigde zoo veel mogelijk uit te zoeken, om dat dan ook naar Rotterdam te brengen en het beschadigde te Brouwershaven te verkoopen.

De inventaris en verdere scheepsbenoodigdheden zijn mede geborgen en te Brouwershaven aangebragt. Het schip zit geheel onder water.

— De Engelschip bark Glenorchy, kapt. Mc. Allister, van Soerabaija, laatst van Falmouth naar Amsterdam, in in den nacht van 26 Dec., in de Eijerlandsche Gronden gestrand.

Nadat 400 bn. paddy en eenig tuig van het schip geborgen waren is het 2 dagen later geheel op zijde gevallen en wrak geworden.

— De te Schiedam te huis behoorende 3/m. schoener Mary Goddard, kapt. Haring, van Java naar Schiedam bestemd, is bij het binnenkomen (tegelijk met de Willem III) op de middelbank aan den grond geraakt; heeft aldaar zwaar gestoten, anker en ketting verloren, doch is toen met een onbeduidend lek vlot gekomen en ter reede van Brouwershaven geankerd.

— Het Ned. barkschip Constance, kapt. Kimmerer, van Padang te Brouwershaven binnen, heeft gedurende het laatste gedeelte zijner reis met veel stormweder en oostelijken wind te kampen gehad, en daardoor hebben zeilen en tuigage veel geleden.

— Het van Batavia te Brouwershaven gearriveerde Ned. clipperfregat Ternate, kapt. Cars Tz., heeft door een stortzee de kluiverboom verloren terwijl 5 man der equipage zijn gekwetst.

Londen, 3 Jan. Heden is alhier in het W. I. Dok aangekomen om te repareren, het Ned. schip Hercules, kapt. Detering, van Amsterdam naar Batavia bestemd, hebbende op de Galloper aan den grond gezeten.

— 3 Jan. Het alhier gearriveerde Ned. schip Reinhard, kapt. van den Sprenckel, van Batavia naar Amsterdam, heeft boegspriet, kluiverboom en zeilen verloren.

— 4 Jan. Het Ned. schip Janna Adriana, kapt. Francken, van Newcastle naar Cadix en Brazilie, is alhier met gebroken groote raa binnengeloopen.

— 5 Jan. Het Ned. schip Donna Johanna, kapt. Borst, van Cardiff naar Bahia, is alhier met verlies van zeilen en verschansingen binnengeloopen.

Shields, 29 Dec. De Ned. schepen Alblasserwaard, kapt. von Lindern en Vice-Adm. Gobius, kapt. van Duijn, beiden van hier met een lading steenkolen naar Java bestemd, hebben al een geruimen tijd zeilklaar gelegen, doch konden wegens te weinig water niet vertrekken, en zullen hoogst waarschijnlijk nog tot het volgende spring-tij moeten wachten.

St. Helena 28 Nov. Het op 14 dezer alhier gearriveerde Nederlandsche schip Neptunus, kapt. Schuurman, van Java met eene lading Koffij en Suiker naar Amsterdam bestemd, heeft schade en moet lossen om te repareren.

Schepen in Lading.

Rotterdam. Batavia, Gouv. van Swieten, v. d. Harst. — Guinea, ... — Jan van Galen, de Boer. — Eva Johanna, v. Bochove. — Bat. en Samarang, Juno, Nicolai. — Bat. en Soerabaija, Watergeus, Kramer. — Bat., Sam. en Soerabaija, Mary Hillegonde, Bouman. — Melbourne, Trijntje Feenna, Ingerman. — New-York, Hertogin van Braband, Beling. — Kalamazoo, Taijlor. — Boston, George Carl, Ziesmer.

Amsterdam. Batavia, Henriette, Portengen. — Willem Daniel, de Meester. — Henriette Geertruida, de Boer. — Bat., Sam. en Soerabaija, Maria Veronica, Mulder. — Prins Fred. der Nederl., de Wit. — Bat. en Soerabaija. — President Plate, Harten. — Hercules, Schout. — Soerabaija, Willem Eggerts, Faber. — Wilhelmina Maria, Loudt. — Soer. en Samarang, Kijkduin, Oldendorp — Macasser, Elisabeth en Jacoba, Lucas. — Padang, Zeelandia Blaakhert. — Melbourne, Stad Gouda, Breuning — K. de G. Hoop, Prov. Drenthe, Beckering. — Johanna Maria, Dam. — Reinhard, v. d. Sprenckel.

MARKTBERIGT.

VAN DEN 7 JANUARIJ 1860.

te Amsterdam en Rotterdam,

Koffij. De omstandigheden, onder welke het afgeloopen jaar begon, waren voor dit artikel zoo bijzonder gunstig, dat men ongetwijfeld eene schitterende periode voor hetzelve te gemoet ware gegaan — indien de staatkundige toestand van Europa zulks niet belet had — en dat zelfs de vrees voor oorlog slechts in staat was nu en dan kleine reactiën teweeg te brengen; terwijl de vooruitgaande beweging, welke steeds voedsel vond in de verminderende voorraden op de Europesche hoofdmarkten, het toenemend verbruik en de gunstige meening, die men algemeen van het artikel had opgevat — evenwel voortdurend domineerde. Ook de flaauwere stemming, welke later onstond nadat de verhoogde prijzen aanzienlijke hoeveelheden van West-Indien en Zuid-Amerika naar Europa hadden doen komen — maakte sedert het ontvangen der ongunstige berigten omtrent de gewassen van Java en Brazil weder plaats voor eenen verderen vooruitgang op bijna alle markten.

Het nieuwe veilingstelsel, waartoe de N. H. M. in 1858 overging, werd ook in het afgeloopen jaar voortgezet en naar alle waarschijnlijkheid zal genoemd ligchaam daarin vooreerts geen verandering maken.

De stijgende rigting, waardoor met den aanvang van verleden jaar de waarde van goed ord. Java op 34 c. was geklommen, duurde niettegenstaande de staatkundige verwikkelingen bijna onafgebroken voort, zoodat op het einde van Maart. vóór de veiling der N. H. M. de prijs dezer soort op 36 c. was gestegen. Op dat tijdstip begon de hoop op eene minnelijke schikking veld te winnen hetgeen de gunstige opinie voor het artikel zoodanig versterkte dat in de op 30 Maart gehoudene veiling van 431978 bn. de geheele kwantiteit grif nemers vond in de verhouding van 37 à $37^1/_2$ voor goed ord.

Ofschoon nu deze verhooging zeer onverwacht kwam en men in het algemeen belang wenschelijker had geacht dat dezelve eerst na de veiling langzamerhand ware tot stand gekomen, bleef men evenwel de positie van het artikel als gunstig beschouwen op grond dat de disponible voorraad van Java na de voorjaars veiling ca. 100000 b. minder bedroeg dan in 1858 en dat de afleveringen niettegenstaande den vooruitgang der prijzen, die van het voorgaande jaar tot dat tijdstip nog overtroffen. Intusschen stond de oude voorraad in het buitenland de plaatsing der veiling koffij zeer in den weg, terwijl de staatkundige stand van zaken de terughoudendheid der koopers nog vermeerderde. Kort daarop brak de oorlog in Italie uit, hetwelk eene daling van 2 en 3 c. en een algemeenen stilstand des handels tengevolge had, zoodat de afleveringen van maatschappij Koffij gedurende de eerste 6 maanden van het jaar slechts 435.910 bn. beliepen, tegen 618.706 bn. in 1858 en 548.868 bn. in 1857.

Zoodra echter de vrede hersteld was, keerde de gunstige stemming voor het artikel weder, en bragt de waarde niet alleen spoedig op haar vroeger standpunt terug, maar deed zelfs goed ord. Java in de maand Augustus tot 39 à $39^1/_2$ c. stijgen.

Op deze prijzen ontbrak het echter aan vertrouwen bij de koopers in het binnenland, welke zich dus bij hunne inkoopen tot het allernoodigste bleven bepalen, te meer daar de politieke aangelegenheden nog niet dermate waren geschikt, dat men op eenen duurzamen vrede mogt rekenen.

De groote behoefte aan Java Koffij, welke door de langdurige terughoudendheid der koopers ontstaan was, veroorzaakte nu eene zoo levendige kooplust niet alleen met ons binnenland, maar ook van Belgie en Duitschland, dat de afleveringen der maand December circa 27.500 bn. bedroegen en ongetwijfeld zouden dezelven een nog hooger cijfer bereikt hebben indien de vroeg ingevallen vorst niet zoo spoedig een einde aan de verzendingen had gemaakt. Het nieuwe jaar begon dus met eene waarde van $38^1/_2$ c. voor goed ord. Java en eene gunstige stemming voor het artikel op alle hoofdmarkten; daar men, op grond der waarschijnlijk geringere toevoeren van de meeste kolonien, eenen verderen vooruitgang te gemoet ziet. Deze verwachting is ook reeds eenigermate verwezenlijkt door de langzaam klimmende beweging, welke deze week plaats vond; zijnde goed ord. Java reeds met 39 c. betaald geworden en thans niet meer daaronder te koop.

Padang Koffij bleef gezocht vooral om de grove boon, en bedong steeds coulant de marktwaarde.

Suiker. In het begin van Januarij vond een zeer geregelde handel plaats tot prijzen nog iets hooger dan op het einde van het vorige jaar, tot de handel op eens plotseling gestoord werd door eene dreigende politieke spanning, die het vertrouwen ondermijnde en eenen teruggang van prijzen voorbereidde, die met uitzondering der Maart-veiling, welke nog eene schijnbaar meerdere vastheid toondetot aan de maand Mei aanhield, op welk tijdstip de prijzen het laagste standpunt van dit jaar bereikten, zijnde f $4^1/_2$ à f 5 beneden Maart. De aanleiding tot die verlaging lag niet alleen in de beperkte ondernemingsgeest; maar ook in het afnemen der consumptie, hetwelk zich overal begon te openbaren.

De coulante afloop der N. H. M. veiling in de maand November tot ruim Septemberprijzen droeg daarvan reeds eenigsints de blijken, maar nog meer de bijzonder groote verkoopen sedert bij particulieren, die bijna het dubbele bedroegen van eenige maand in den loop van dit jaar, en waarbij ten slotte nog f $^1/_2$ à f 1 boven November bedongen werd.

De verhouding der Bruine soorten tegenover de Witte werd intusschen gedurende den geheelen loop van dit jaar steeds ongunstiger, en terwijl de afstand van N°. 5 bruin tot N°. 16 wit vorig jaar f 9 bedroeg, is dezelve thans f 11, dat ook deels aan de slappe kwaliteit bruine soorten te wijten is; in het algemeen was de aanvoer van Java dit jaar van veel mindere kwaliteit dan vroegere jaren.

De eene verkoop waarmede als het ware de markt thans weder geopend is, was 299 kr. Samarang fraaije kwaliteit per Constance N°. 16 en 17 tot f $38^1/_2$ à f 39 van boord. De stemming is overigens vast, doch de koopers toonen geen bijzondere haast om hoogere prijzen in te willigen, als algemeen nog wel voorzien zijnde.

Thee. Tengevolge van de verwikkelingen met China en de daaruit ontstaan zijnde hindernissen in het direkte verkeer met dat rijk, waren de aanvoeren van Chineesche veel kleiner dan sedert verscheidene jaren het geval was. De prijzen velvolgden bijna het geheele jaar eene stijgende rigting; alleen in het midden en even voor het einde des jaars verflaauwden zij of daalden iets. Goed ordinair Chineesch zwart met 80 c. begonnen, bereikte het cijfer van 120 of 125 en mogt later weer tot 110 c. te koop zijn; goed ord. Java zwart, bij den aanvang des jaars 75, gold in de October-veiling 95, klom tot 105 en liep later terug op 100 c. Op den 5den October hield de N. H. M. hare jaarlijksche veiling van Java bestaande uit 22844/4 en 3740/12 kn., waardoor met nog eenige kleine aanvoeren in de behoeften voorzien werd. Daarna werd de handel wel is waar stiller, doch bij de geringe disponibele voorraden konden de prijzen zich goed staande honden. Het is niet onwaarschijnlijk, dat de nieuwe operatie van Engeland en Frankrijk tegen China op de prijzen zullen influenceren; doch hiervan is nog weinig te zeggen. Men verwacht binnen kort eene directe aanvoer van China, bestaande uit ca. 8000 kn. per Ravensworth. Uit de 1ste hand werden dezer dagen verkocht 280/4 kn. Congo, No. 66 per Magyie, tot 108 c. en 100/4 kn. Congo, merk Schlosser, tot 127 c. Van Java heeft de N. H. M. thans 8313 kn. in voorraad voor hare volgende veiling.

(Wordt vervolgd)

Handelsberigt van China.

HONGKONG, 29 Januarij.

De prijzen der voornaamste produkten hebben wij reeds in ons vorig no. per telegram medegedeeld. Wij voegen er thans nog het volgende bij.

Te *Canton* was de aanvoer van *thee* even onbeduidend als de handel in dit artikel. Te *Amoy* was eenige meerdere vraag, vooral naar *Scented Teas.* Prijzen waren: *Congo* $10^1/_2$ @ 16 ths. voor goede gewone, 17 @ 20 voor de midden er betere soorten. *Oolong* $12^1/_2$ @ 20 th. voor zeer gewone tot middersoort carga. *Scented Teas* 24 @ 25 th. *Flowery Pekko* 26 th.

Te *Shanghae* waren de prijzen: *Congo, Ningchow* $26^1/_2$ @ $27^1/_2$ th., *Lesan* de eigentlijke *Souchong* $25^1/_2$, *gewone gepakte Souchong* 15 @ 20 th., *Flowery Pekko* 32 @ 48 thails. De onverkochte voorraad is veel grooter dan het vorig jaar. Genoteerde prijzen: *Ningchow* 26 @ 29; *Hohow* en *Sinchuneky* 23 @ 26; *Common* en *Soochow* in pakken 17 @ 19 thails.

Groene thee. Weinig omgegaan, onverkochte voorraad grooter dan het vorig jaar.

Handelsberigt der Philippijnsche Eilanden.

MANILA, 23 Januarij.

Suiker. Ongekleide soorten zijn verkocht ad $ 3 @ $ $3.06^1/_4$ voor Zebu en Iloilo en $ 3.80 @ $ 3.90 voor Pangasinan.

Koffij. Een partijtje van 300 pik. van het vorig saisoen is afgedaan @ $ 12.30. In nieuwe hadden nog geen omzettingen plaats.

Rijst. Pangasinan en Ilocos $ 2 @ $ $2.12^1/_2$ zilver.

MARKTPRIJZEN.

TE BATAVIA, DEN 22 FEBRUARIJ.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN VAN	PRIJZEN TOT	AANMERKINGEN.
Arak ₰ legg.	47.50	....	zonder transactien.
Casia, Vera	9.—	12.—	niet aan de markt.
Cubeben	70.—	......	Idem
Cochenille	2.—	......	Idem
Klapper Olie	22.—	23.—	tamelijke voorraad.
Gom Elastiek ₰ pic.	105.—	....	zeer gevraagd.
„ Benzoin	80.—	120.—	zonder afdoeningen.
„ Dammar ₰ pic.	25.50	....	afgedaan.
Gutta Percha	....	....	niet voorh.
Rotting, Banjermassing	11.—	....	gewild.
„ Padang	7.—	7.50	geringe voorraad.
Sandelhout	....	....	geen voorraad.
Tin	95.—	......	niet aan de markt.
Foelie N°. 1	55.—	60.—	flaauw.
Huiden, Koe	3.—	3.75	stil.
„ Buffel ₰ st	3.—	4.—	idem
Kruidnagelen ₰ pd.	....	....	zonder voorraad.
Koffij, Java	35.—	35.50	nominaal.
„ Padang	....	....	geen voorraad.
Notenmuscaat No. 1	85.—	....	stil.
Indigo	4.—	....	te Sam. afgedaan.
Peper, zwarte	21.—	22.—	afgedaan.
„ witte	37.—	......	idem
Sapanhout, Manila in Entrep.	7.—	....	tot not. gehouden.
„ Java ₰ pic.	4.—	....	zonder voorraad.
Suiker No. 16	16.—	....	verk., voorr. ger.
Rijst, Indramaijoe met zakken.	....	....	niet aan de markt.
« Witte Batavia 1e kwalit.	145.—	155.—	verkoopen.
« „ „ 2e „	135.—	145.—	Idem
« Carga	120.—	130.—	de voorr. opgeruimd.

Vrachten. De Ned. schepen Christiaan Huijgens, f 70,— voor Suiker, f 60,— voor Rijst en f 80,— voor Arak naar Amsterdam te Samarang te laden. Welvaart, f 70,— voor Suiker, f 50,— voor Tabak en f 70,— voor Arak te Soerabaija laden naar Amsterdam. Ida Elisabeth, f 70,— voor Suiker en f 65,— voor Koffij, hier te laden naar Nederland. A. R. Falck neemt de lading over van de afgekeurde bark Java à f 65,— voor Koffij en f 30,— voor Tin naar Amsterdam. Wilhelmina en Clara, f 70,— voor Suiker, f 62,30,— voor Rijst en f 85,— voor Arak hier te laden naar Amsterdam.

Wisselkoers op Holland $100^1/_2$ @ 101%, Gouvernement 6/m. pari, Engeland f 11,50,— thans f 11,45,— aangeboden, Singapore f 2,80,— ₰ $ verkoopen China f 2,85. Calcutta f 122,— ₰ 100 Cs. Rs.

Lijst der in het Entrepôt aanwezige regalen.

TOT EN MET DEN 24 FEBRUARIJ 1860.

Van Nederland per Ned. schip *Nederland*, gez. Hoekstra.

1 kt. gemerkt GA $ 1.
1 kt. *R. V. Heijliger*, Notaris.
2 kn. gemerkt K no. 12/13.

Per *Medea*, gez. Lourens.

1 kt. *A. Hendriks*, adres *Reynst en Vinjn.*
1 kt. gemerkt AG no. 1.
1 kt. *J. Lourens.*

Per *Jason*, gez.................

1 pak *H. J. van Leeuw.*
1 pak *J. A. C. Oudemans.*
1 kt. gemerkt DJB.

Per *Elize Henriette*, gez. Deterding.

1 pak gemerkt S no. 1.
1 pak E $ 42.
1 pak *J de Bruin Kops.*
3 pakk. E nos. 5, 6 en 8.
1 tromm. *G. J, P. van de Poel,* geboren *Vernet,* Tagal.
1 pak gemerkt GJ en L no. 586/609.

Per *Mary Ross*, gez. ....

2 kn. *P. Dupuy.*
1 kt. gemerkt P (in een vierkant) 3.
1 kt. gemerkt X (in een vierkant) 106.

Per *Mercator*, gez. van der Wouden.

1 kt. *G. Kolff en co.*
5 kn. *A. J. Walen*, adres *Roselje en co.*

Van Singapore per N. I. stoomb. *Ambon*, gez. Vogel.

1 kt. sigaren zonder merk.
1 kt. en 1 pak *Paine, Stricker en co.*
1 pak *H. M. van Dorp.*
1 pak *J. P. Brodie.*
2 kn. *Maclaine, Watson.*
1 kt. EE en co.
1 kt. *van Walchren.*
1 kt. *Hunter, Houghton.*
1 kt. *Halkema.*
2 kt. *Tolson, Hunt*
1 kt. *Gumprich en Strauss.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 22 tot en met den 24 Februarij 1860.

Met de Ned. bark Graafstroon, Kapt. G. H. Ruhaak, de Luit. kolonel J. Crena, 2e Luit. der Inf. B. D. Lanoy, 2e Luit. art. S. P. van Kakum, Offic. van Gez. 3e kl. de Koning, 3 Dames Crena, benevens 150 Onderoffic. en manschappen van Rotterdam.

Vertrokken Passagiers van Batavia,

van den 22 tot en met den 24 Februarij 1860.

Met het Ned. Ind. stooms. Batavia, Kapt. A. A. Couteron, de apotheker 2e kl. Plasberg, 2e Luit. de Kock, de hh. de Visser en fam., van Delden en fam., C. de Sloet en fam., Versluijs, Smith, van den Broek, T. Toine, Mathieu, Philips, Enker, Mevr. van Muijsenberg, Mejufvr. Dixon en Z. M. troepen naar Samarang en Soerabaija.

Met het Ned. Ind. stooms. Palembang, Kapt. W. A. J. Kuller, de hh. Jhr. J. C. Reijnst, Jhr. Mr. D. A. Junius van Hemert, echtg., 4 kinderen en eene Eurp. bonne, Mr. Couperus, echtg., en 7 kinderen, Morbotter, echtg. en 1 kind, Millard, echtg. en 1 kind, Colson, echtg. en 1 kind, Majoor Köhler en echtg., Humme en echtg., Wagenaer, Gray, Larman, ten Siethoff, Timmer, A. L. van der Kwast, Mevr. Smulders en Z. M. troepen naar Singapore via Muntok en Riouw.

Met het Ned. Ind. stooms. Ambon, Kapt. W. Vogel, 2e Luit. Ruempol, Adj. Onderoffic. de Boer, Halkenfeld en de Vries, de hh. J. Le Blois en fam., van Hoeven, Knappert, Abegg, van Dijk, Mevr. Frowein en Z. M. troepen naar Padang via Bencoelen.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet

H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, TE BATAVIA.